PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1018, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

P. Gasiūno Knygynas

Nr. 230 ANTRADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 31, 1938, TORONTO, ONTARIO . METAI VII

Kanadoj Ant Pašalpos Yra Virš Milijono

TORONTO, Ont.—Nežiūrint to, kad provincialės valdžios stengiasi pašalpas apkarpyti, bedarbių skaičius žymiai auga.

Sausio mėnesį Kanadoj buvo jau 1,016,045 bedarbiai ant pašalpos, 60,000 daugiau, negu buvo 1937 metų pabaigoj.

Yra manoma, kad tas skaičius per paskutinius mėnesius žymiai paaugo, nes atleidinėjimai iš darbo tęsiami nuolatiniai.

Kadangi valdžios skiriama suma bedarbių šelpimui sumažinta, reikia suprasti, kad bedarbių padėtis kaskart eis vis blogyn, nors ir dabar, viskam žymiai pabrangus, jų padėtis visai nekokia.

Meksikoj Sukilusius Fašistus Jau Baigia Gaudyti

SAN LUIS POTOSI.—Meksikos kariuomenė, vadovaujama paties prezidento Cardeno, jau baigia gaudyti sukilusius fašistus. Praeitos sąvaitės gale Meksikos kariuomenė sugavo keletą fašistinių grupių ir du transportinius orlaivius. Suėmė virš tūkstančio maištininkų.

Sukilėlių vadas Cedillo praeitą šeštadienio naktį per slaptą radio pranešė, kad sukilimas plečiasi, bet trumpai po pranešimo, palikęs kornų lauke orlaivį turėjo bėgti į netoli valstijos sostinės esančius krūmus, o keturi jo leitenantai tapo sugauti. Orlaiviuose rasta ir 95 bombos, kurios visos yra Vokietijos išdirbystės.

Airijos Vadą Pirmu Kartu Palietė Krizis

DUBLIN, Airija. — Ilgametis už Airijos nepriklausomybę kovotojas ir dabartinis jos ministeris pirmininkas de Valera praeitą šeštadienį paleido žemesnįjį atstovų butą ir paskelbė rinkimus, kurie įvyks birželio 17 d.

De Valeros valdžios krizis išsivystė bevedant vieną įstatymą, kuriuo buvo numatoma įsteigti arbitracijos valdybas, kompetetingas priėmimui įvairių skundų. Už tą įstatymą stovėjo 50 atstovų, o prieš 51. Tai pirmas nuo 1932 metų toks de Valeros pralaimėjimas.

Politinės eigos žinovai numato, kad jei valdžios šalininkams nepavyks ant to įstatymo laimėti rinkimus, tai Airijoj turės įsisteigti koalicinė valdžia.

SUTINKA GINKLUOTIS MAŽESNIO KALIBRO KANUOLĖMIS

WASHINGTON. — Suvienytų Valstijų valdžia pranešė Anglijai, kad norinti atsisakyti nuo sumanymo laivus apginkluoti 18 colių kanuolėmis, bet stovi už 45,000 tonų laivų apribavimą.

Anglija irgi mano, kad karo laivai turi būt statomi nedidesni 40,000 tonų ir į juos kanuolės dedamos 16 colių kalibro.

Sužeidė Drg. J. Goberį

TORONTO, — Praeitą šeštadienį greitai važiuojantis automobilis užkliudė dviračiu bevažiuojantį draugą J. Goberį ir smarkiai pritrenkė. Sužeistas draugas guli Western ligoninėje.

Ligonis yra ALDLD 162 kuopos sekretorius ir vienas iš progresyvių veikėjų. Torontiečiai aplankykite nelaimės ištiktą draugą.

GIMDYMO LENKTYNIŲ REZULTATAI

TORONTO. — Prieš dvylika metų mirusio milijonieriaus Miller skandalas pradėjo eiti prie užbaigos. Jo testamento vykintojas paskyrė per 10 metų daugiausia vaikų pagimdžiusiom keturiosm motinoms, po $75,000, kitoms po mažiau.

PROTESTAS

12,000 chinų kilmės amerikonų maršavo New Yorke, Solidarumo Dienos demonstracijoj, protestuodami prieš japonų agresiją. Čia matomas vienas iš didžiulių flotų, ant kurio demonstruojamas senas chinų įsitikinimas, kad mušant bugnus įsiveržėlis bus atmuštas.

Kantone Japonai Užmušė Šimtus Civilių Gyventojų Ir Tūkstančius Jų Sužeidė

SUGRIOVĖ NAMUS, O PASKUI ŠAUDĖ IŠ KULKOSVAIDŽIŲ

Sako Tokio Baisaus Teroro Buvo Nematęs Nei Vienas Miestas

SHANGHAJUS. — Kantonas, pietinės Kinijos komercinis miestas, praeitą šeštadienį tapo kruviniausia Japonijos-Kinijos karo scena. Jį užpuolė japoniškų orlaivų pulkai ir nušlavė nuo žemės paviršiaus ištisas gatves. Daugiausia teko netoli Wongsha geležinkelių stoties darbininkais apgyventam distriktui. Šioje apylinkėje sugriovė apie 200 namų, po kurių griuvėsiais palaidojo šimtus žmonių ir tūkstančius sužeidė. Greitu laiku tuojau buvo išimta apie 700 lavonų ir virš tūkstančio rasta sužeistų.

Japonai šioje baisioje žmogžudystėje panaudojo pereitais metais vokiečių laike Guernikos bombardavimo taktiką. Pirmiau japonų bomberiai išbombardavo Kantono namus, o vėliau žemai lėkdami kovos orlaiviai šaudė į iš namų bėgančius civilius gyventojus. Tokiu būdu daugelis kiniečių žuvo beteikdami savo draugams pagelbą.

Mieste kilo baisi panika: numestos padegamosios bombos sukėlė daugybę gaisrų, žmonės bėgo ieškoti prieglaudos į upėje esančią Shamen salą, bet daugelis žuvo prie degančių savo namų.

Japonai šį kruviną užpuolimą padarė norėdami sudaužyti geležinkelių stotį ir sutraukyti Kantono-Hankovo susisiekimą, kuriuo į centralinę Kiniją pristatoma dauguma karui reikalingų medžiagų.

HANKOW, Gegužės 30. — Iš Hong Kong gauta pranešimas, kad Japonija kreipėsi į Vokietiją, prašydama daugybės ginklų ir orlaivių. Už tai Japonija pažadėjo naziams Šanghajuje duoti dideles koncesijas.

Japonai traukia dideles jėgas į Lanfeng apylinkę, o kinai sutraukė apie 15 divizijų į Kaifeng apylinkę ir rengiasi dideliems mūšiams.

Japonų orlaiviai šiandien vėl atakavo Kantoną, kuriame apie 100 žmonių užmušė ir 300 sužeidė.

ŠANGHAI, Geg. 30.—Japonai su pagelba skuba į Lafengo apylinkę, norėdami išgelbėti generolo Daiharo diviziją, kurią iš visų pusių apsupo kinai ir gręsia sunaikinimu. Kinų apgulimui vadovauja pats Čiang Kai-šekas. Kol kas japonams nevyksta dasimušti iki apsuptųjų ir gręsia Taierhchwango katas r o f a. Doihara skaitomas vienu iš geriausių Japonijo karo vadų ir strategu.

KALDERIS DEBATUOS SU INKSTERIŲ PADLOCK ĮSTATYMO KLAUSIMU

TORONTO, Ont.—Montrealo Civilių Teisių Unijos prezidentas pulk. R. L. Calder, K. C., padlock įstatymo klausimu debatus su Inksteriu turės pirmadienį, geg. 30, nuo 9.30 iki 10 val. vak., per radio, iš CBL stoties, 840 K.C.

Ką šis pranešimas pasieks, pasistengkite paklausyti.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ KOMUNISTŲ SKAIČIUS PADVIGUBĖJO

NEW YORK. — Čionai vykstančioj Suvienytų Valstijų Komunistų Partijos konvencijoj buvo pranešta, kad dabar ji narių turi 75,000, beveik per pusę daugiau, negu turėjo laike pereitos konvencijos.

Jaunųjų Komunistų Lyga turinti 20,000 narių.

Šaukia Konferenciją Ispanijos Našlaičių Gelbėjimui

TORONTO, Ont. — Gegužės 31 dieną (antradienį) Toronto gelžkeliečių unijos salėj, 60 Bond St., yra šaukiama plati visų Ispanijos liaudžiai pritariančių organizacijų atstovų konferencija išdrėbimui planų, kaip prisidėti prie paramos 900,000 Ispanijos karo našlaičiams.

Konferencijoj dalyvaus Toronto miesto šviet. komisijos narys James McArthur Conner ir M. Ross, nacianalis Ispanijos Gelbėjimo Komiteto sekretorius.

Konferencija atsibus 8 val. vakaro.

KVIEČIŲ KAINOS SMARKIAI NUPUOLĖ

CHICAGO, Ill.—Kviečių valymą pradėjus, kviečių kainos nupuolė iki 69 centų. Sakoma, kad tokių žemų kainų nebuvo per 5 metus.

PER 10 MINUČIŲ IŠGELBĖJO 307 KELEIVIUS

NEW YORK, Geg. 29.—Ekskursiniui laivui Mandalay grįžtant iš Atlantic Highland su 307 žmonėmis, esant tirštai miglai susitiko su garlaiviu Acadia, kuris pramušė 15 pėdų skylę į ekskursijos laivą, net įlauždamas šokių salės grindis.

Ekskursiniame laive buvusieji visi 307 žmonės į 10 minučių išgelbėti ant garlaivio Acadia, o Mandalay nuskendo.

Keleiviams suteikta pagarba už nesukėlimą panikos, kas davė galimybę visus išgelbėti.

TAIKINYS

Katalikų vyskupas Johan Krikštytojas Sproll, iš Rottenburg, Vokietijos, yra taikinys nazių griežtos kritikos todel, kad jisai nedalyvavo balandžio 10 plesbicite, Austrijos-Vokietijos susivienyjimui. Naziai reikalauja, kad jis rezignuotų.

Janųjų Kom. Lyga Šaukia Katalikus Prie Vienybės

TORONTO, Ont. — Draugas William Kaštan, nacionalis Jaunųjų Komunistų Lygos sekretorius, duodamas pranešimą, apibudinintį Kanados jaunimo padėtį ir užduotis, kvietė katalikišką jaunimą prie vienybės kovoje už jaunimo reikalus.

"Tie, kurie skelbia, kad katalikiškas ir komunistiškas jaunimas yra vienas kitam priešas, yra priešai apiejų," jis pareiškė.

"Jie stovi prieš gerinimą mūsų sąlygų. Jie priešingi vieningai demokratinei Kanadai, nes jie tame mato galimybes pagerinti būvį."

Ontarijos Valdžia Planuoja Masinį Pašalpų Kapojimą

TORONTO, Ont.—Iš patikimų šaltinių sužinota, kad Ontarijos valdžia planuoja pradėti masinį pašalpų kapojimą.

Provincialis pašalpų departamentas darąs planus tyrinėjimui Toronto, Windsoro, Hamiltono ir kitų miestų pašalpų gavėjų, tikslu surasti priekabių ir paskui atimti pašalpas.

Šis tyrinėjimas prasidėsiąs labai greitai, nes prie to stumiąs sumažinimas pašalpos pagelbos iš Ottawos.

PRAŠYS MIESTO TARYBOS NELEISTI FAŠISTŲ KONVENCIJOS

KINGSTON, Ont.—Šio miesto tarybos finansų komitetas nutarė prašyti miesto tarybą, kad ji neleistų fašistams turėti savo konvenciją Kingstone.

NĖRA DARBO—NĖRA MAISTO—JIE BADAUJA

Šeimyna iš trijų, tarpe šimtų pašalpos demonstrantų Clevelando miesto tarybos rūmuose, kur jie yra ant "sitdown" streiko, reikalaudami visuotino patvarkymo pašalpos klausime. Septyniasdešimts penkis tūkstančius žmonių laukia badas.

TAIKOS DRAUGAI MATO TAIKOS FILMĄ

Prof. Albert Einstein, Rabinas Stephen S. Wise ir Thomas Mann (iš kairės į dešinę) nufotografuoti po matymo filmos "Mūšis del Taikos," kuri buvo sudėta kito žymaus taikos draugo, Hendrik Willem van Loon. Daktaras Mann ir prof. Einstein yra laimėtojai Nobelio Taikos dovanos.

Gener. Frankas, Nepajėgęs Karo Greitai Baigti, Dabar Kalba Apie Gana Ilgą Karą

BEATAKUOJANT LOJALISTUS IŠSISEMĖ AMUNICIJOS IŠTEKLIAI

Taip pat Sukrėsta Ir Fašistų Vienybė

ST. JEAN DE LUZ, Francija, Geg. 29.—Nežiūrint, kad prieš mėnesį laiko generolas Frankas per radio paskelbė, jog karą išlošęs, čionai esantieji kitų šalių Ispanijos karo tėmytojai numato, kad jisai jau netiki tam savo paskalui, bet rengiasi ateinančios žiemos karui.

Kuomet fašistams pavyko perkirsti Ispaniją ir pasiekti Viduržemio jūrą, apie greitą karo užbaigimą kalbėjo ne tik Burgos fašistai, bet Londono ir Paryžiaus militariniai rateliai. Visi tvirtino, kad Barcelonai ir Madridu trūksta maisto ir amunicijos, tad turėsiąs greitai baigtis karas. Po to, prasidėjo "pauza," kurios priežastimi fašistai skaitė lietų. Dabar tokiu teisinimusi niekas netiki. Visi užsieniniai karo tėmytojai numato, kad Frankas negalės daryti naujų puolimų, jeigu nuo savo fašistinių draugų negaus pagelbos.

Lojalistų padėtis irgi esanti n e p e r blogiausia. Barcelonoj maisto ištekliai nėra visiškai išsisėmę. O tuo pačiu laiku trokai su amunicija net ir orlaiviais dar vis atvyksta per Francijos rubežių.

Militaristai iš šių reiškinių numato Europai neramią padėtį. Girdi, jei karas pasibaigtų, "leng viau atsidustų" Europa, bet generolas nepajėgia padaryti politinės jėgos—apvienyti užkariautose teritorijose žmones, tad nenumato nė tos "laimės." Sako, kad del to Europai ilgai prisieis "sunkiai alsuoti."

Fašistai giriasi, kad Teruel fronte jiems pavykę pasivaryti pirmyn, bet Katalonijos fronte, tarp Tremp ir Balaguer, nekaip einasi. Čia lojalistų ataka tęsiasi jau visa sąvaitė laiko. Fašistai kaltina, kad čia smarkiai veikiančią lojalistų artileriją komanduoja **Francijos** karininkai.

ŠUŠNIGĄ TEISIĄS MILITARIS NAZIŲ TEISMAS

VIENA. — Buvęs Austrijos premjeras Šušnigas, kuris buvo laikomas nazių priežiūroj, kažkur išvežtas. Manoma, kad jis išgabentas į Vokietiją, kur bus teisiamas militariniame teisme.

MONTREAL, Geg. 29. — Canadian National Gelžkelių Kompanija paleido iš darbo 228 darbininkus. Šie darbininkai dirbo prie vagonų taisymo.

75,000,000 S.S.R.S. TEATRUOSE PER VIENUS METUS

MASKVA. — Per 1937 metus Sovietų Sąjungos teatrai turėjo 75,000,000 lankytojų.

Dabar Sovietų Sąjungoj yra veik 750 teatrų. 1917 metais buvo 192. 1937 metais buvo suvaidinta 145,000 veikalų.

BRITIŠ KOLUMBIJOS MIŠKUOS ŠIEMET UŽMUŠĖ 23 DARBININKUS

VANCOUVER, B. C.—Pereitą sąvaitę Britiš Kolumbijos miškuos užmušus dar 3 darbininkus, šiemet užmuštų miškų darbininkų skaičius Britiš Kolumbijoj pasiekė 23 žmonių.

Musolinis Jau Senai Paskyrė Franką Savo Tarnu

ROMA, Gegužės 29.—Musolinis šiandien pademonstravo Ispanijos budeliui savą solidarumą, 100,000 fašistų ir žiopsotojų pareikšdamas, kad generolą Franką savo tarnu turįs net nuo 1926 metų.

Tuomet Frankas buvo tiktai pulkininku. Bekalbėdamas Musolinis štai ką pasakęs: "Pulkininke, kuomet ateis valanda, galite būt užtikrinti—Italija pribus į pagelbą."

Atidengęs prieš 12 metų pasikalbėjimo paslaptį, paaiškino, kad mokinąs jaunuomenę kovoti už daug didesnę rytojaus Italiją.

Visose provincinėse Italijos sostinėse atsibuvo militariniai paradai ir atžymėta generolui Frankui solidarumas ir ypatingai didelė pagarba išreikšta Ispanijoj kariaujantiems italams.

Fašistų valdomoj Ispanijoj irgi atsibuvo ceremonijos. Sevilėj Musolinio garbei buvo iššauta 21 kanuolės šūvis.

JORDONO VALDYTOJAI ATMETA ANGLIJOS PLANUS

JERUZALEMAS. — Emiras Abulah, Trans-Jordono valdytojas, paskelbė, kad neturįs norų tapti Palestinos karaliumi, o tik įsteigti suvienytą arabų valstybę, į kurią įeitų ir Palestina. Tokioje valstybėje žydai turėtų autonomiją.

Kaip žinia, Anglija yra padarius planus Palestiną išdalinti į tris dalis, kurių viena pasiliktų Anglijai, bet jos emirai galvoja apie nedalomą Palestiną, iš kurios Anglija turėtų visiškai pasitraukti.

Nazių Viršylos Fiur. Hitlerio Konsulatuose

Konsulai Vadovauja Nazių Veikimui Kanadoj

TORONTO. — Kad nazių viršylos randasi Vokietijos konsulatuose, nėra jokios abejonės. Tam prirodyti dokumentų yra užtektinai.

Štai Vokietijos konsulo Toronte laiškas, kuris pateko į antifašistų rankas:

"Brangūs tautiečiai:

"Vokietijos konsulatas prašo visus Toronto ir apylinkės vokiečius ateiti į paminėjimą mirties mūsų didvyrių, sekmadienį, kovo 13, 2.30 po pietų.

"Paminėjimas atsibus didelėj vokiečių Harmonijos klūbo salėj. Vokiečių bundo vadas, Thierback, iš Montreal, bus vyriausiu kalbėtojum.

"Klūbas ims 10 centų už drabužių padėjimą sukėlimui pinigų padengimui išlaidų.

"Su vokiškais sveikinimais, ir Heil Hitler,

"Vokiečių konsulas Kropp."

Kitas laiškas dar aiškesnis:

"Brangūs tautiečiai:

"Vokietijos konsulas Ontarijai, Herr C. G. Kropp, įsakė Vokiečių Darbo Frontui pravesti šiemet tautinę šventę." Toliau šis laiškas nurodo vietą ir programą.

Tokiu būdu nazių konsulų užsigynimai, kad jie nesikiša į politiką, neturi jokios reikšmės.

Čekoslovakijos-Vokietijos Reikalai Pradėjo Švelnėti

KOMOTAU, Čekoslovakija, geg. 29.—Praeitą sekmadienį neužbaigti municipalitetų rinkimai šiandien pabaigti beveik be jokių susikirtimų. Net šiame 36,000 gyventojų mieste Henleinas labai mažai paskleidė priešrinkiminės propagandos. Dauguma vokiečių namų buvo be jokių emblemų. Tik vokiečiais apgyventame Eibenberge buvo susikirtimas, bet ne vokiečių su čekais—mušėsi vokiečiai socialistai su vokiečiais henleinistais. Gatvių kovose paleista keletas šūvių ir vienas fašistas sunkiai sužeistas.

Fašistai giriasi, kad jie suėmė daugumą balsų, mat, išskyrus socialistus, šale fašistų statyti savo kandidatų neišdrįso nė viena partija. Buvusi agresinė katalikų partija, po Austrijos užgrobimo, išsigando ir leido save paimti henleinistams. Kitos partijos irgi pabijojo nazių keršto.

Amerikos laikraščių korespondentas belankydamas rinkimų apylinkes rado viską normalėse vėžėse. Per rubežių irgi eina normalus susisiekimas. Ant rubežiaus stovi tik valdininkai, patikrinanti dokumentus, o tik už kokių dviejų mylių kariuomenė su tankais ir kitais apsigynimo įrankiais.

Manoma, kad Henleinui įsakymą davė pats Hitleris, nurodydamas nekelti skandalo ir švelniai apsieiti. Net ir sudetai yra įsitikinę, kad su praeitos sąvaitės skandalu henleinistai pralaimėjo. Už tai du pronaziški atstovai ir vėl pradėjo derybas su Čekoslovakijos ministeriu pirmininku Hodza.

NAZIŲ MELAGIS SAKO, KAD DEMOKRATIJOS SUKURSTĖ ČEKUS

DESSAU, Vokietija, Geg. 29.—Propagandos ministeris Goebbelsas, čionai bekalbėdamas prieš Hitlerį ir 56,000 smogininkų, smarkiai rėkavo prieš demokratines šalis. Girdi, Pragos, Maskvos ir Paryžiaus žydai sukurstę Čekoslovakiją ir del to kilusios praeitos sąvaitės provokacijos.

Šis melo meisteris negalįs suprasti, kaip čekai galėję išdrįsti perlėkti rubežių, nes vokiečių esą 75 milijonai, o čekų tik 15 milijonų.

Toliau gąsdindamas Čekoslovakiją nurodė, kad Vokietija laikysiantisi su Italija ir "taką" palaikysianti su kardu.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIE BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Fašistinis Veikimas Turi Būti Sulaikytas

Kad Kanados fašistų judėjimui vadovauja Berlyno naziai, tai nebėra abejonės. Net ir Bennettas, buvęs ministerių pirmininku, tvirtina, kad Kanados fašistams vadovauja naziai. Prie to, jis sako, kad Antikosti salą vokiečiai perka grynai militariniams reikalams. Taipgi ir Kanados slaptoji policija susekė, kad Kanados fašistams direktyvas duoda naziai ir Musolinio agentai. Vadinasi, ką darbininkų spauda kėlė viršun per porą metų, dabar tvirtina net ir Bennetas ir slaptoji policija.

Dabar klausimas kyla, ko gi tie naziai siekia. Ko naziai Kanadoj siekia, nurodo pačių nazių instrukcijos, kurios reikalauja iš fašistų budavoti galingą fašistų partiją, kurstyti žmones prieš žydus, garbinti Vokietijos nazių režimą, daryti įtaką į Kanados valdžią, kad ji didintų prekybą su Vokietija, atakuoti demokratiją, ardyti darbininkų organizacijas, sukelti nesutikimus tarp rasių ir įvairių religinių organizacijų, kad Kanada atsitikime kokio užpuolimo negalėtų gintis. Kitais žodžiais tariant, taip padaryti, kaip kad buvo padaryta Austrijoj, kad paskui Hitleriui būtų lengviau užkarti savo režimą. Tolumas nieko nereiškia. Brazilija irgi toli, tačiau tenai jau buvo surengtas sukilimas ir norėta nuversti diktatoriaus Vargo režimą. Panašūs sukilimai buvo surengti ir kitose šalyse, pavyzdžiui Meksikoj. Gi pastangos įsigyti Antikosti salą rodo, kad nuo nazių užmačių neliuosa ir Kanada.

Toks antikanadiškas, antidemokratinis nazių veikimas Kanadoj turėtų būti sulaikytas. Jei to nebus padaryta, tai neužilgo Kanados demokratijai ir pačiai Kanadai bus didelis pavojus. Antifašistinės organizacijos turėtų tai nurodyti Kanados valdžiai ir reikalauti, kad būtų griebiamasi tinkamų žygių nazių ir jų pakalikų veikimo sulaikymui, kol dar galima sulaikyti.

Svarbiausias Kanados Lietuvių Kongresui Klausimas

Aplinkybės, kuriose Lietuva randasi, rodo, kad Lietuvos nepriklausomybei pavojus yra labai didelis. Iš vienos pusės matome didelį fašizmo puolimą ant silpnesnių šalių, o iš kitos—taikos norinčių šalių neorganizuotumą ir neaktyvumą. Japonija užgrobė Mandžuriją, Italija Etiopiją, dabar eina smarkus puolimas ant Ispanijos, Kinijos. Vokietija pasigrobė Austriją, o dabar galanda dantis sudraskymui Čekoslovakijos. Lenkija buvo užsimojus ant Lietuvos. Nei vienas iš šių agresingų žygių nesutiko tinkamo pasipriešinimo iš Tautų Lygos. Vot delto ir iškyla klausimas, kas ir kaip apgins Lietuvą, jei bus padarytas pasikėsinimas ant jos?

Austrijos likimas parodo, kad tokia valdžia, kuri slopina savo šalies liaudį, naikindama jos organizacijas, unijas, partijas, kalindama geriausius liaudies ir nepriklausomybės gynėjus, prirengia sąlygas priešams viduje. Dolfuso ir Šušnigo valdžios išdraskė liaudies partijas ir organizacijas, todel nebuvo kam kovoti prieš naziizmą, prieš Austrijos nepriklausomybės priešus viduje. To rezultate nebuvo kam apginti, kuomet Vokietijos naziai užsimojo Austrijos nepriklausomybę palaidoti.

Kitas svarbus klausimas, tai šalies santykiai su kitomis šalimis. Austrija, būdama fašistų rankose, neieškojo sutarčių su kitomis šalimis, nusistačiusiomis už išlaikymą Austrijos nepriklausomybės. Ji draugavosi su Italija ir panašiomis šalimis, kurios nelaimės valandoje nei pusės žodžio neištarė prieš Vokietijos nazius.

Visai kitas klausimas su Čekoslovakija. Būdama demokratinės valdžios rankose, Čekoslovakija stovi kitoj padėtyj. Pirmoj vietoj, Čekoslovakijoj demokratinės jėgos, liaudies jėgos labai galingos. Jos kovojo ir kovoja prieš nazius ir kitokius Čekoslovakijos nepriklausomybės priešus viduje. Iš kitos pusės—Čekoslovakijos valdžia turi apsigynimo sutartį su Sovietų Sąjunga ir Francija. Atsitikime užpuolimo, ji turi kur šauktis pagelbos.

Lietuvoj viskas panašiai yra, kaip buvo Austrijoj. Lietuvos valdžia užgniaužė bile kokį demokratinį liaudies judėjimą. To rezultate viduje stiprinasi fašistinės jėgos. Organizuojasi hitlerininkai. O prie to, Lietuvos valdžia neturi padariusi apsigynimo sutarties, kaip draugas Šolomskas nurodė savo prakalboj, nei su viena demokratine, už Lietuvos nepriklausomybę stovinčia šalimi. Net ir su draugingiausiu Lietuvos kaimynu—Sovietų Sąjunga—Lietuva tokios sutarties nesudarė.

Tokios tai aplinkybės Lietuvos nepriklausomybę stato į didžiausį pavojų. Tokia tai Lietuvos padėtis šaukia visus Kanados lietuvius susirūpinti jos likimu. Tokia tai Lietuvos padėtis šaukia mus į darbą.

Visos Kanados lietuvių organizacijos turite pradėti diskusijas, kaip sekmingiau būtų galima padėti Lietuvos liaudžiai išeiti iš tokios padėties, kad sustiprinus jėgas Letuvos nepriklausomybės gynimui.

Lietuvos padėtis raginte ragina, kad lietuviai daug daugiau dirbtų. O kanadiečiams tiesiog sakyte sako, kad reikalinga rengtis prie Kanados Lietuvių Kongreso daug smarkiau, negu buvo rengiamasi du metai atgal.

Anglija Laimi Ispanijos Klausime

Iš paskutinių pranešimų atrodo, kad Anglija privers Franciją uždaryti rubežių ir tokiu būdu pastoti kelią Ispanijos liaudies valdžiai įsigyti apsigynimo priemonių.

Anglja "nesikišimo" komitete deda pastangas įkalbėti Francijai ir kitoms šalims uždaryti rubežius nors vienam mėnesiui, kol komiteto atstovai suskaitysią kiek kuri pusė turi svetimšalių.

Jei Anglijai pavyktų Franciją prikalbėti prie tokių kvailysčių, liaudies padėtis pasunkėtų, nes Franko rubežiai vistiek liktų atviri, kaip visą laiką buvo, o liaudiečiams būtų pastatytos didžiausios skerspainės.

Už tai dabar reikia dar labiau remti Ispaniją ir jos gynėjus. Reikia parodyti, kad darbo žmonės su Ispanijos liaudimi, o ne su Camberlanu ir Daladier, kurie vienokiu ar kitokiu būdu padeda fašistams. Ispanijos liaudis, matydama, kad viso pasaulio liaudis ją palaiko, atrems ir tuos naujus puolimus.

IŠ TURČIŲ GYVENIMO —A. REDFIELD

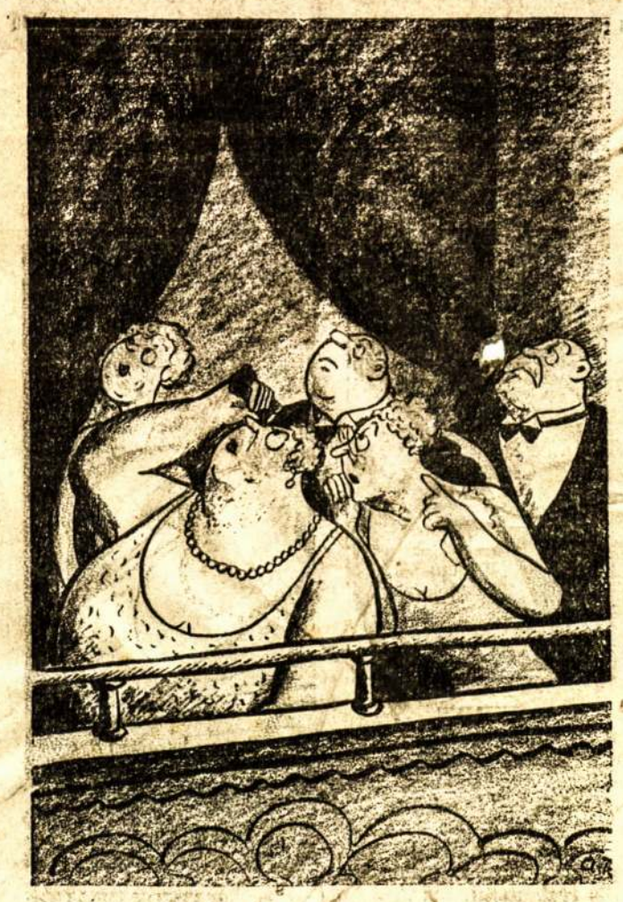

"Klaisyk, jie ploja—turbūt geras lošimas."

Diskusuokime A.L.D.L.D. Organizacinius Reikalus

MONTREAL.—Laisvėje tenka pastebėti, kad amerikiečiai labai plačiai diskusuoja ALDLD organizacinius reikalus. O kanadiečiai laukia lyg kokio iškepto karvelio ir laiko tą dalyką lyg svetimu. Mano manymu, ir kanadiečiai per spaudą turėtų pasireikšti šiais svarbiais reikalais. Ypatingai diskusijas turėtų pradėti vajininkai, nes jiems beieškant naujų narių daugiausia yra žinomos nuomonės, kokius trūkumus draugijoje numoto nariai ir simpatikai, kaip su tais trūkumais reikalinga kovoti. Tuo klausimu manau pradėti diskusijas.

Kas link dabartiniu laiku leidžiamų knygų, tai, manau, gana geros ir skaitytoją patraukiančios. Pirmiau išleistieji dideli veikalai, kaip Aliejus, žinoma, turi didelę vertę, bet ne kiekvienam darbininkui prieinami. Žurnalas "Šviesa" paskutiniu laiku gana gero turinio. Jame telpanti naujausiais gyvenimo klausimais straipsniai gana žingeidūs. Manau, kad ir ateityje būtų laikomasi tos pačios linijos. Nieko tokio jei žurnale tilptų ir lengviau įskaitomi raštai, mat nariai daugiausia yra darbininkai žmonės, tad pageidauja, kad raštai būtų parašyti lengvesniam styliuje, kas paleng v i n t ų p a sisemti reikalingų teoretinių žinių. Knygos gali būti spausdinamos, kad ir sunkesnio turinio.

Žurnalo turinio lengvinimas yra reikalingas ir del to, kad gilaus politinio turinio knygų jau turime nemažai, tiktai reikia jas išsiimti iš spintų ir studijuoti. O kita, naujai įstojusieji į draugiją, neturėję progų gvildenti pirmiau apibudintus klausimus, sulengvinus "Šviesos" turinį laipsniškai įsitrauktų į sunkesnius klausimus.

Kas link ALDLD vardo, tai būtų labai gerai sutrumpinti, nes dabartinis vardas yra per ilga litanija ir kai kuriuose atvejuose neatitinka.

Mačiau keliamas klausimas, kad centro sekretorius turi būti nenuolatinis. Mano nuomone yra didelė klaida. Centro sekretoriumi turi būt ne draugijos pusininkas, ar dienraščio Laisvės pagelbininkas, bet pilnai draugijinį darbą dirbantis darbininkas. Suprantama, kad sekretoriui dirbant tiktai pusę laiko prie draugijos, o kitą pusę laiko įdedant į kitos šakos organizacinį darbą, šiek tiek turi nukentėti ir organizacija.

Taip pat manau, kad geras dalykas būtų išleisti vieną knygą, gvildenančią Kanados lietuvių reikalus. Manau, kad kaip amerikiečiams, taip ir kanadiečiams tokia knyga būtų naudinga. Aš siūlau, kad šie klausimai būtų pakelti ALDLD suvažiavime.

J. Wolfe

CALLANDER, Ont.—Garsiosios Dionne penktukės gegužės 28 dieną šventė ketvirtą gimtadienį. Ta proga gavo 500 pasveikinimų ir po pirmą aiskrymą.

KĄ VADINA ISPANIJOS AGENTAIS

BOSTON. — Massachusets valstijos seimelis gegužės 28 dieną paskelbė, kad komunistai yra Ispanijos "agentai." Girdi, jie organizuoja ir siunčia į Ispanijos lojalistų armiją Amerikos jaunuolius. Linkolno batalijono organizatariais esą Frankfield ir Blanc, abudu Komunistų Partijos nariai.

Valstijos seimelis tokį darbą vadina federalių teisių laužymu, arba, kitaip sakant, dideliu prasižengimu. Tik mylintieji pasaulio taiką, progresą ir laisvę žmonės tuose darbuose nemato jokio prasižengimo, bet garbę. Tačiau už tokius garbingus darbus reakcininkų apkaltinimai šiais laikais kliūva ne kam kitam, o vis tik komunistams.

MONTREAL. — Šeštadienio vakare čionai pribuvo Hitlerio asmeninis emisaras, Antikosti salos pirklys, Emil Gerhardt. Del to valdžia nerimauja.

PAKUOTOJAI BALSUOJA N.L.R.B. RINKIMUOSE

Norėdami kuogreičiausiai išvažiuoti į sezoninį darbą Alaskoj, prie žuvų pakavimo, šitie darbininkai (viršuj) deda savo balsus nesenai laikytuose rinkimuose. (Apačioj) Dalis tų 4,000 vyrų laukia balsuoti. Balsavimus laimėjo United Cannery, Agricultural, Packing and Allied Workers,

Sulaikymui Kongresmano Kalbos Sumobilizavo 750 Polic. ir 15,000 Pasekėjų

JERSEY CITY, N. J., Geg. 28.—Majoras Frank Hague sumobilizavo 750 policmanų ir 10,000 pasekėjų sulaikymui kongresmano O'Connell kalbos.

Kada O'Connell pradėjo kalbėti, jį policija pasigriebė ir nusitempė.

Policijos naguos beesant kažkas drožė jam per veidą.

Policijos stoty išlaikytas valandą laiko O'Connell buvo įstumtas į požeminį traukinį ir išdeportuotas į Newarką.

Jo žmona taipgi turėjo bėgti, nes policija ir ją buvo permušus ant žemės.

Prakalbos buvo rengtos liberalų, ieškančių žodžio laisvės. Hague juos vadina raudonais.

O'Connel ištarė tik šiuos žodžius: "Aš esu O'Connell ir aš vistiek kalbėsiu . . ." Toliau jau nebebuvo kada nei išsižioti.

Fašistų Orlaiviai Bombardavo Francijos Miestelį

PERPIGNAN, Francija.—Fašistų orlaiviai praeitą penktadienį bombardavo prie lojalistų Ispanijos esantį Francijos miestelį Cerbere. Miestelio bombardavime dalyvavo visa eskadrilė fašistų orlaivių ir numetė penkiolika bombų.

Fašistų tikslas buvo sugriauti miestelyje esančią geležinkelių stotį. Tad prie stoties sugriovė du namu, sužeidė du asmenis su sudaužė keletą vagonų. Miestelio gyventojai išsigandę bėgo į geležinkelio tunelį.

Fašistai teisinasi, kad tai įvykę per "klaidą," bet Francijos vyriausybė nurodo, kad stotis buvo pažymėta aiškiai apšviesta Francijos trispalve emblema.

To sąryšyje Francijos vyriausybė į Ispanijos pakraščius pasiuntė daugiau priešorlaivinių kanuolių.

NEW YORK. — Suvienytų Valstijų valdininkai praeitą penktadienį suareštavo keturis nazių šnipus, kuriuos nori pastatyti liudininkais kitoje nazių šnipijados byloje. Mat prieš kelias sąvaites buvo suareštuotas Vokietijos šnipas Griebl, kuris pabėgo. Manoma, kad jam pabėgti padėję šie suareštuotieji naziai. Tarp areštuotų randasi tūlas Boehnike, dirbęs laivo kirpykloje ir ėjęs nazių viršininko pareigas. Jis žiūrėjęs, kad visa Bremen laivo įgula būtų ištikima Hitleriui. Sulyg jo nurodymų į laivą buvo priimami ir paleidžiami motrosai. Kiti ėjo kitokias pareigas.

Įvairenybės

Laivininkystės Pažanga Per Šimtą Metų

Tik prieš 98 metus pirmas Cunard kompanijos garlaivis Britanija atliko transatlantinę kelionę. Iki to laiko nebuvo praktikuojama garu varomų laivų. Britanija turėjo 1,154 tonus įtalpos ir garo varoma pajėgė nuplaukti 10 mazgų per valandą, kas buvo skaitoma didele pažanga.

Dabartiniu laiku šioje srityje padaryta milžiniška pažanga ir dar pirmyn progresuojama. Ta pati Cunard kompanija Glasgovo dokuose baigia įrengti 85,000 tonų įtalpos turintį garlaivį, kuris bus apkrikštytas karalienės Elzbietos vardu. Šis milžinas turės 1,031 pėdą ilgio ir per valandą nuplauks apie 36 mazgus. Jis bus 425 kartus sunkesnis ne už pirmąjį garlaivį Britaniją, bet už daug vėlesnių laikų garlaivį "Auksinį Elnią," su kuriuo kadaise vienas anglas jau plaukė aplinkui pasaulį. Karalienės Elzbietos vien tik vairas sveria 140 tonų, kas reiškia tiek, kiek svėrė trys Kristupo Kolumbo laivai, su kuriais jis plaukė ieškoti Amerikos.

Milžiniškam laivui varyti bus vežamasi daugybė aliejaus, kuris svers net šešis kartus daugiau, negu prieš 98 metus paleista Britanija, o laive esančios elektros pajėgos užtektų 150,000 gyventojų turinčiam miestui.

Prie laivo užbaigimo dabar dirba apie 7,000 darbininkų, kurių tarpe šimtai įvairių amatininkų ir inžinierių. Garlaivis bus pakrikštytas šių metų rugsėjo 27 dieną.

Paleis Milijonus Vabzdžių Kovai Prieš Kitus Vabzdžius

Kanados miškuose yra milijardai mūsių ir kitokių parazitų, kurie ne tik neduoda žmonėms ramybės, bet dar padaro už milijonus dolerių nuostolių. Ypatingai įvairūs kenkėjai daug nuostolių padaro New Brunswick ir rytinės Kvebeko provincijos miškuose.

Prieš tuos kenkėjus Beleville miestelyje esanti mikrobiologinė laboratorija išgalvojo naują kovos būdą. Ji priaugino tam tikros rūšies vabzdžių, kuriuos paleis į miškus ir su jais naikins miškų kenkėjus. Šiuos vabzdžius į miškus leis ne pilnai užaugintus, bet išmėtys po miškus jiems dar esant perų pavidale—lizde. Jie paaugę išlys iš savo lizdų ir lėks ieškoti kenksmingųjų miškams vabzdžių lizdų ir juose dės savo kiaušinius, išvydami iš tenai kenksminguosius.

Birželio pirmomis dienomis į miškus bus paleista apie 25 milijonai tokių "kovotojų," o rugpiūčio mėnesį dar 15 milijonų. Su jais manoma sumažinti Kanados miškuose esančių parazitų skaičių.

Tinkamai Įvertino Darbininkišką Laikraštį

WINNIPEG, Man.—Čionai esančiai ALDLD 217 kuopai buvo pasiūlyta sukelti 30 dolerių del anglų kalboje išeinančio darbininkiško dienrasčio Daily Clarion, bet kuopos nariai kvotą pasikėlė iki 35 dolerių ir išpildė su kaupu.

Pasidarbavo sekami draugai ir draugės: K. Šiukštis, gyvendamas McKenzie Island, sukėlė $10.70, M. Buzunienė, winnipegietė, sukėlė $4.00, V. Lepeška—$3.70, M. Purienė, St. Bonifasietė—$3.65, I. Navickas iš Pickle Crow—$2.75, P. Gutauskas, winnipegietis — $2.20, P. Piragis, winnipegietis—$2.15, I. Šainauskas, Beardmore, Ont., sukėlė $2.00, J. Radzevičius, winnipegietis—$1.50, A. Samalionis, winnipegietis — $1.10, W. Marcinkus—$1.05 ir C. Zala iš Pinto, Sask. prisiuntė vieną dolerį. Viso sukelta $35.10.

Tenka pažymėti, kad šis vajus vyko kaip tik tuo laiku, kada buvo ir daugiau įvairių rinkliavų ir buvo daug kitų organizacinių reikalų. Tačiau užsidėta kvota su kaupu išpildyta, už ką garbė tenka vajininkams ir rėmėjams.

Vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems tariame širdingą proletarišką ačiū.

Vajaus Komitetas

DUBLIN, Airija.—Gegužės 28 dieną čionai įvyko garsiosios arklių lenktynės, kuriose tarp 50 laimingųjų ir keturi kanadiečiai laimėjo $5,805. Kanadoje šie tikietai draudžiami platinti, bet laimėtojai smarkiai populiarizuojami per spaudą.

Darbininko Akim Žiūrint

Kiek matyti, tai Kanados valdžia pastos kalią pardavimui Antikosti salos, kuri yra švento Lauryno upės įtakoj.

Net ir Bennettas pradėjo šaukti, kad vokiečiai tos salos nori grynai militariniams reikalams.

* * * * *

Suvienytų Valstijų kongresmanas Dies įnešė pasiūlymą, kad būtų sudarytas komitetas tyrinėjimui nazių veikimo Suvienytose Valstijose.

Tą siūlymą remdamas jis pareiškė, kad turįs informacijų, jog vienas vokiečių amerikonų bundo vadas reikalavęs prezidentą Rooseveltą nužudyti.

* * * *

Kaip matote, fašizmo klausimas šiandien virsta ne vien komunistų ir socialistų klausimu, bet visų demokratinės minties žmonių klausimu.

Dar daugiau: jis virsta visų savo nepriklausomybes gerbiančių šalių klausimu.

* * * * *

Toronto miesto reakcionieriams labai nepatinka, kad į miesto valdybą įeina du komunistų aldermanai. Už tai jie per kontrolierių Hamiltoną buvo įnešę sumanymą, kad miesto valdyba būtų visai panaikinta, o miesto valdžia sudaryta iš septynių asmenų, "suprantančių, kaip vesti miesto reikalus."

Girdi, miesto valdybą renkant balsavimo keliu į valdybą patenka visai tam darbui netinkami žmonės, nieko neišmaną, kaip biznį vesti.

Miesto valdžią sudarant be rinkimų būtų jau nedemokratija, o diktatūra. Laimė, kad toks pasiūlymas liko atmestas.

* * * * *

Darbininkų judėjimo veikėjai negali užmiršti darbininkų judėjimo nei atostogų metų. Štai draugai Šolomskai ir Pakalniškiai, gavę porą sąvaičių atostogų, nutarė aplankyti nors didesnes Kanados lietuvių kolonijas ir pasidalinti su lietuviais tomis žiniomis, kurias jie yra įgavę besidarbuodami darbininkų įstaigose, bestudijuodami literatūrą ir t.t.

Tie torontiečiai, kurie nugalėjo muovargį ir atsilankė į Šolomsko prakalbą ir Pakalniškio paskaitą, jaučiasi labai patenkinti, nes teko sužinoti daug svarbių dalykų.

* * * *

Tur būt nei vienos tautos darbininkai Kanadoje negauna tokios didelės moralės ir materialės paramos iš amerikiečių, kokią mes gauname.

Draugai amerikiečiai su mumis elgiasi tikrai tėviškai.

* * * * *

Kaip atrodo, tai fašistai ir suaugusius žmones padaro vaikais. Štai, pavyzdžiui, paimkime atsitikimą Montreale.

Iš Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Ginti prasišalino tik du suvargusios Vilniui Vaduoti Sąjungos atstovai, bet per spaudą jie paskelbė, kad tas komitetas jau sugriuvo, nors jame pasiliko atstovai nuo 1,000 Montrealo lietuvių.

* * * * *

Veik panašiai atsitiko su nekuriais Toronto socialistai. Pabėgę iš Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti šaukė, kad komitetas jau sugriuvo ir neturi teisės tuo vardu vadintis, nors komitete pasilikę atstovai atstovauja 500 Toronto lietvių.

Kaip pasirodo, tai ir Naujienos žmones auklėja nedaug mandriau už Vienybę.

* * * * *

Kada Vienybės išde pradėjo vėjai staugti, tai ir narsusis Tysliava, kuris sakė, kad vienas lietuvis išmuštų dvidešimtį lenkų, pabėgo į Čikagą ar kur kitur. Bet kai Trečiokas parvažiavo iš Lietuvos su "pašalpa," tuojaus sugrįžo ir Tysliava.

* * * * *

Jei ponams Tysliavams reiktų dirbti už tokias algas, kokias gauna darbininkiškų laikraščių darbininkai, jie greitai išbėgiotų ir nei atsigrįžus pažiūrėti nenorėtų.

J. Yla

AUTOMOBILIŲ MAGNATAMS "GRĘSIA" ARESTAS

Indiana valstijos prokuroras paskelbė, kad tardysiąs 47 stambius automobilių magnatus, tarp kurių randasi ir Fordas. Visi jie laužą anti-trustinius įstatymus. Sako jiems gręsia kalėjimas, bet sunku tuo tikėti.

Lietuvoje

NENUSISEKĘS KĖDAI N I Ų DVARININKĖS ROMANAS SU PILVIŠKIŲ TECHNIKU

Pilviškiuose gyveno technikas Stasys K-za. Jis su savo žmona nesugyveno, kol pagaliau persiskyrė. Persiskyręs su savo žmona, technikas susipažino su Juozapavos dvaro savininke M-ne ir pradėjęs jai meilintis. Dvarininkės širdy palaipsniui augo palankumas technikui ir laikui bėgant jie tapę draugai. Technikas, be ko kita, pasivadinęs inžinierium Mykolaičiu, paėmusiu plento statybos darbų parangą ir darančiu dideles pinigines apyvartas. Bet "inžinieriui" vis pasitaiko įvairių piniginių nesklandumų; tai jam laiku algos "neišmoka," tai jam pačiam reikią pridėti už kitus, bet pinigų vis trūksta. Jis prašo savo draugę paskolinti pinigų. Nors dvarininkė pinigų neturi, bet ji savo geram draugui neatsako ir vis paieško prašomų sumų.

Kadangi dvarininkė gyvena su vyru ir rengiasi vyrą palikti ir su "inžinierium" susituokti, tai technikas apsiėmė sutvarkyti "techniškus" dvarininkės su vyru persiskyrimo reikalus, išrūpinti divorsą.

Ir vėl naujos "išlaidos" persiskyrimo bylos reikalams, "teismams," "kurijai," "tribunolui" ir kt. numatytiems ir nenumatytiems reikalams. Ir vėl technikas gabiai įtikinėja būsimąją savo žmoną, kad bylos reikalams ji duotų pinigų. Kadangi dvarininkė juo greičiau norėjo su savo vyru persiskirti ir už "inžinieriaus" ištekėti, tai ji, nebeturėdama pinigų, iš žemės iškasus, bet vis tiek svarbiems būsimos šeimos reikalams pinigų parūpino ir davė "inžinieriui." Ir dar ne viskas: kadangi dvarininkė į techniką buvus įsimylėjus, tai ji pirkus įvairias dovanas (pramanytų vardinių proga) pirkus kostiumus ir kt. daiktus. O "inžinierius" Mykolaitis ne plentą tiesė, bet taisė kelią į lengvabūdės dvarininkės širdį, vis ėmęs dovanas, vis varęs dvarininkės "persiskyrimo bylą," vis naudojosi geraširdiškumu ir pasitikėjimu.

Kadangi jis "inžinierius" ir statąs plentą, tai jam būtinai esąs reikalingas motociklas "tarnybos reikalams," o, be to, patogu esą pas savo mylimąją atvažiuoti, sužinojus, kad vyro nėra dvare ir , pavojaus valandą, greitai iš dvaro pranykti . . .

Svarbiam motociklo pirkimo reikalui ponia neatsisako duoti pinigų, bet kaip tyčia ji tuo metu neturi nei jaučių, nei kviečių parduoti negali, tai iš kitur pasiskolina tūkstantį litų ir duoda "inžinieriui," kad tas nusipirktų motociklą.

Technikas vienoje Kauno firmoje už vienuolika šimtų nusiperka: tūkstantį sumoka tuojau, o šimto litų duoda vekselį.

Bet meilė, nors ir ėjo karštyn, bet "inžinierius" techniškų persiskyrimo reikalų vis nesutvarkė, dvarininkė teisiškai su vyru vis neperskiriama. Tuo tarpu apsukrus technikas smagiai leido laiką, dažnai užeidavo į restoranus, vaišinos pats ir vaišino draugus. Vieną sekmadienį technikas apsilankė Babtuose ir viename restorane su draugais vaišinos. Kai besivaišindami įsilinksmino, pradėjo triukšmauti, kad net visi Babtai skambėję. Vietos policija į linksmus svečius atkreipė dėmesį, ypač palaikė įtartiną motociklistą ir jį sulaikė. Kvočiant paaiškėjo suimtojo ir daugiau "gerų darbų," tai jis buvo atgabentas į Kauną.

Prie kvotos atsirado ir dvarininkės oficialus skundas; girdi, ji buvus apgaudinėjama, skundžiamasis esąs sukčius ir apgaulės būdu iš jos išviliojęs per penkis tūkstančius litų.

"Inžinierius" porą parų palaikytas daboklėje, skundėja ir apskųstasis iškvosti ir byla perduota Kėdainių apylinkės tardytojui. "Inžinierius" paleistas, nes nusikalstomojo darbo sudėties neįžiūrima. Jeigu ponia "inžinierium" pasitikėjo ir jį įsimylėjo ir pinigų turėjo daugiau, negu proto, tai niekas nekaltas. O jeigu "inžinierius" su ponia neatsiskaitys, tai ji gali jam kelti ir civilinę bylą ir Respublikos teisme meilės nuostolių ieškoti.

RASTA PAPIAUTA MOTERIS

Tauragnai. — Gegužės 7 d. Musteikių kaime, Tauragnų valsčiaus, už savo sodybos klojimo rasta peiliu perpiauta gerklė negyva Jučienė-Bernotienė.

Tą naktį Jučienės motina su vaikais gulėjo gryčioje, o velionė kitoj namo pusėj. Atsikėlus rytą jos ten nerasta. Pradėjus ieškoti, už klojimo rasta negyva. Nelaimingosios drabužiai rasti sutaršyti. Šialia buvo rasta 6 "Pirmyn" papirosai.

Manoma, kad tai nužudymas nes savižudybei pasidaryti šalia jos nerasta jokio daikto.

Yra spėliojimų, kad ji naktį iš namų galėjus būti išviliota kokio nors vyriškio su kuriuo galėjus turėti ką nors bendro, nes su vyru ji nesugyveno ir jo nėsą čia namie.

Liko 3 mažamečiai vaikai. Baisus įvykis aiškinamas ir žmogžudys ieškomas.

KAIP GAISRAS NUŠLAVĖ BEVEIK VISĄ PALANGOS MIESTELĮ

Prieš porą sąvaičių buvo trumpai pažymėta, kad sudegė Palangos miestelis. Dabar atėjusieji iš Lietuvos laikraščiai maždaug tokias smulkmenas praneša apie tą baisųjį gaisrą:

Gegužės 10 dieną, apie 10 valandą ryte iš klebonijos dūmtraukio kilo gaisras. Kadangi pūtė smarkus vėjas, tai ugnis už 30 minučių jau buvo persimetus į kitus trobesius ir visu smarkumu plėtėsi toliau.

Greitai buvo pranešta Kretingos ir Klaipėdos gaisrininkams, bet tie atvyko tiktai apie 12 valandą, kada jau eilė namų liepsnojo. Jiem artinantis prie Palangos, už kelių kilometrų nuo Palangos dangus buvo aptrauktas juoda migla. Dūmų stulpai veržėsi į aukštį, nustelbdami ir užstodami ugnies liežuvius.

Pačioje Palangoje buvo baisus kliksmas, aimanavimas, dejonės ir verksmai. Ugnies kibirkštys šokinėjo nuo vieno namo ant kito, kartais peršokdamos tris-keturis namus ir uždegdamos naujus namus.

Taip tai per porą valandų buvo apimta visa šiaurinė Palangos dalis—nuo Ronžos upelio iki Nagilio kalno. Šiurpus ir baisus buvo vaizdas: kaip stabo ištiktos moterys blaškosi, gabendamos savo turtelį toliau nuo trobų, vyrai neša sunkesnius daiktus. Gatvėse baisiausis karštis ir dūmai. Jos visos užgriostos patalinėmis, indais, baldais, manufaktūros ir kolonialėmis prekėmis; tiesa restoranais, barais ir monopoliais — dėžėmis, bonkomis ir kitais vertingesniais daiktais, nes degė Palangos centras—krautuvės, įmonės, įstaigos.

Dauguma nesuspėjo beveik nieko išnešti ir pasiliko be jokio turto, be baldų, be drabužių. Sudegė visa Vytauto gatvė, Gimnazijos, Juratės ir Maironio gatvės. Iki vakaro liepsnos liežuviai sunaikino 328 namus, iš kurių virš 120 gyvenamų namų. Be pastogės liko apie 1,500 žmonių. Iš didesniųjų pastatų sudegė gimnazijos rūmai, keletas pradžios mokyklų, pašto namai, malūnas, garsiosios gintaro dirbtuvės ir daugelis kitų pramonės namų. Vien tiktai vienam prekybininkui padaryta už 120,000 litų nuostolių, o visoj Palangoj padarytieji nuostolia siekia virš dviejų milijonų litų. Žodžiu, sudegė beveik visa senoji Palanga, o tiktai liko naujos kurorto vilos ir vasarnamiai. Iš jų nekuriuose laikinai buvo priglausta tie 1,500 benamių.

Didžiausia tragedija buvo Palangos mažaturčiams, kuriems prieš pat vasaros sezoną buvo sunaikinti pragyvenimo šaltiniai — kambarėlių išnuomavimas, produktų prekyba ir uždarbiai, iš ko vasaros laiku pasidarydavo vieną kitą šimtelį ir iš to turėdavo išsiversti per žiemą. Jų trobos ir turtelis buvo neapdrausta, nes iš visų 328 sudegusių trobesių tiktai apie 40-50 buvo apdrausti.

Kitą dieną vietoje gatvių buvo tiktai degesių krūvos, po kurias vaikščiojo buvusių namų savininkai ir ieškojo ar ko neras iš buvusio turto. Gintaro savininkai tirpstantį gintarą metė į šulinius, kad jis neištirptų nuo karščio, o kurį nespėjo įmesti, tas ištirpęs tekėjo srovelėmis. Po gaisro graibė po šaltinius beieškodami to geltonojo "aukso."

Nekurie pradėję kalbėti, kad dievas pabaudęs Klaipėdą už tai, kad ji savo burmistru laikė pagarsėjusį Lietuvos bedievį daktarą Šliupą, tačiau laisvamaniai atsikerta, nes Palangai šią baisiąją nelaimę atnešė klebonija, belaukdama vyskupo ir bekepdama jam kalakutus, kumpius ir žąsis. O Šliupas metė obalsį, kad Palanga turi būt atstatyta mūrinė. Tiktai sunku tikėti tam obalsiui, nes dauguma jos gyventojų pasiliko be jokio turto.

Žmonių aukų nebuvo, bet gana sunkiai apdegusių esą keli, o lengviau nukentėjusių keliolika.

Į Palangą didelį dėmesį atkreipė ir valdžia, nes tai vienintėlė patogiausia vieta praleidimui atostogų, tad Palangai dar bedegant ministerių kabinetas svarstė Palangos nelaimę ir nukentėjusių šelpimui paskyrė 50,000 litų, su kuriais, žinoma mažai ką galima pagelbėti. Taip pat benamių šelpimui susirūpinusi visa Lietuvos visuomenė ir renka aukas.

GEGUŽĖS PIRMOJI — DARBO ŽMONIŲ ŠVENTĖ

Jau kelias dienas prieš gegužės mėn. pirmąją dieną Klaipėdos kai kurioj periodinėj spaudoj pasirodė straipsniai ir skelbimai apie iškilmingą Gegužės Pirmosios, kaip darbo žmonių solidarumo šventės, minėjimą Klaipėdoj. O penktadienį buvo išplatinti Susivienijimo centro valdybos atsišaukimai, raginantieji visą Klaipėdos miesto darbininkiją susirinkti gegužės pirmąją dieną 9 val. ryto į Vytauto Didžiojo gimnaziją iškilmingai paminėti vienintėlę darbo žmonių šventė.

Į salę susirinko tūkstantinė minia, kokia retai kada susirenka į įdomiausias paskaitas, mitingus ir kt.

Susivienijimo pirmininkas **Strazdauskas** pradėjo šventę, palinkėdamas sunkaus darbo draugams nepailsti kovoj už savo šviesesnį rytojų, vildamasis, kad ši vienintelė tikra darbininkiška šventė suteiks naujų jėgų ir pasiryžimo, suburs darbininkiškas eiles į glaudesnes gyvosios darbo jėgos kolonas.

Toliau dr. **J. Pajaujis** skaitė paskaitą apie gegužės pirmosios šventės reikšmę, jos pradžią ir josios esmės išgyventus laikotarpius įvairiose valstybėse.

Stabtelėjęs ties šiandien Ispanijoj vykstančiais baisumais, nurodė, kad ir **šiandien visa susipratusioji Lietuvos darbininkija yra vieningai ir ryžtingai nusiteikusi prieš žiaurų kišimąsi į Ispanijos reikalus.**

Gegužės Pirmoji—darbo žmonių solidarumo šventė kaip tik ir turinti būti iškilmingai minima, kurios metu darbo žmonės turi pasidžiaugti pasiektais laimėjimais ir pasiryžti visomis jėgomis kurti taikos ir sugyvenimo sąlygas.

—Klaipėdos kraštas yra raktas į šiaurės valstybes, todel Klaipėdos darbininkijai tenka būti ne tik taikiai nusiteikusiai, ginant savo tėvynės nepriklausomybę, bet ir ryžtingai priešintis bangai iš svietur.

Paskaita buvo turininga, išsami ir pilna žodžio prasme populiari ir darbininkiška. Prelegentas susilaukė didžiausių ovacijų.

Vėliau buvo gegužės pirmajai dienai skirtų eilėraščių deklamavimas Pasirodė žimesni trys Klaipėdos poetai: Vasaris-Zablackas, Petras Gintalas ir Malinauskas. Juos susirinkusieji taip pat šiltai priėmė.

Darbininkų choras, diriguojamas kompozitoriaus J. Kačinsko, sudainavo keletą dainų.

Gale sekė Klaipėdos darbininkų veikėjų sveikinimai darbininkijai gegužės pirmosios proga.

Būdingas yra krašto seimelio atstovo **Pranaičio sveikinamasis** linkėjimas rezoliucine forma **prašyti įstatymo keliu gegužės mėn. pirmąją dieną paskelbti oficiale Darbo žmonių šventė.**

Knygnešys **Jagelavičius** linkėjo semt jėgų ir stiprybės iš senųjų veikėjų, kurie, nesivadovaudami nei karjeros, nei turtų sumetimais, vedini tautinio ir žmoniškumo idealo, aukojosi, dirbo, kentėjo.

—Širdis man alpsta matant šiandien darbo jaunimą, paskendusį karjerizme, atsiduodantį už šiltesnes vieteles, ir tolstantį nuo savo idealistinių siekimų už Lietuvą, didingą Darbo Lietuvą!—kalbėjo jis. Ložaitis ir kt. veikėjai pakelta nuotaika ir ryžtingai pasisakė už solidarumą, už darbo žmonių laisvę ir teises bei laisvą, neprigulmingą Lietuvą.

Toks santūrus, protingas, išsamus ir kultūringas Gegužės Pirmosios minėjimas darbininkijai paliko gilų ir neužmirštamą įspūdį.

A. Girulis

PREZIDENTIENĖ PAS LAIKRAŠTININKUS
Mrs. Franklin D. Roosevelt laikraščių leidėjų konvencijoj.

K. Kilikevičius

Pirmas Mano Maršrūtas Po Kanados Lietuvių Kolonijas

(Tąsa)

Coleman, Alta.

Zabrauskienė paruošė pusryčius, pavaišino skaniais gėrimais. Vėliau buvo pakeltas pasitarimo su čia gyvenančiais lietuviais klausimas. Kaip bematant drg. J. Zabrauskas ir M. Šatas sukviečia dešimtį draugų-ių. Po trumpo pasitarimo draugai-ės sutaria organizuoti ALDLD kuopą. Nariais stoja visi atsilankiusieji ir pilnai narines duokles visi užsimoka. Čia pat išrenkama ir valdyba. Pirmininku drg. J. Šnieškus; tai rimtas ir įtakingas, visų mylimas draugas. Sekretorium drg. Alg. Grinkus, gerai prasilavinęs, energingas ir nuoširdus mūsų judėjimui, amžium dar jaunas draugas. Iždininkė drg. M. Gurkšnienė, jau praeityje pavyzdingai atsirekomendavus darbininkų judėjime. Ji ne tik pati stengiasi susipažinti su klasės reikalų gynimu, bet ir jaunuolę Gen. Gurkšnytę prirašė, kad ji gautų angliškas knygas. Bendrai, visi čia stojusieji nariais jau senai žinomi mūsų darbininkiško judėjimo rėmėjai ir spaudos skaitytojai. Gi dabar, kada turės savo organizaciją, jų veikimas bus svarbesnis. O jeigu ateityje panašiai veiks, kaip praeityje, kad veikė, tai Coleman'o lietuvių veikimas ant darbininkiško judėjimo žemlapio stovės garbingoje vietoje.

Coleman miestelis randasi tarpe nepaprastai aukštų kalnų. Apylinkės gamtiniai vaizdai pasakiškai gražūs. Nors miestelyj tuo laiku sniego jau nebebuvo, bet apylinkės kalnai visi turėjo baltas sniego kepures, o šlaitai apaugę medžiais.

Šio miestelio gyventojų vyriausias pragyvenimo šaltinis, tai anglių kasyklose darbai.

Lietuvių gyvenimas ekonominiai, atrodo, pasiturintis. Dauguma turi savo nuosavus gražius namus. Drg. Šnieškai turi apart savų namų ir gražų automobilį, kurį naudoja ne vien tik sau, bet ir draugų pavežinimui.

Ačiū d. Šnieškų pasiaukavimui su automobilium, mums su drg. A. Maigiu teko patogiai pasiekti Hillcrestą su būriu colemaniečių, kas paturtino Hillcresto lietuvių organizacinį pasitarimą.

Kelionėje iš Coleman teko pravažiuoti nepaprastų reginių. Paminėtinas reginys teko matyti arti Bellevue, kur 1903 m. atitrukęs granitinis kalno šlaitas palaidojo pakalnėje apsigyvenusius anglekasius ir banką su apie $15,000. Atskilusio kalno granito gabalai didžiulių namų dydžio kaip kurie nutėkšti net apie pusantros milios. Tai neužmirštamas gamtinis vaizdas mano atmintyje likosi įsirašęs. Kaip draugai pasakojo, tai tas tragiškas įvykis įvykęs staigiai nakties metu, kada visi gyventojai miegoję

Sugrįžęs į Hilcrestą, dar turėdamas valandą liuoslaikio, nusistatau atlankyti herojiško priešfašistinio kovotojo E. Zdanausko motiną. Kadangi laiko maža, tai ir čia drg. Šnieškus ateina su savo automobiliu pagelbon — pavežina iki drg. Ant. Zdanavičienės gyvenamos vietos. Draugui A. Maigiui padedant susiradau drg. A. Zdan. namelį. Tai nepaprastos ištvermės ir revoliucinio pasirįžimo moteris, kuri ne tik nesmerkia savo sūnaus žygio, bet pilnai jį užgiria ir net didžiuojasi turėdama tokį garbingą sūnų. Apie savo gyvenimą pareiškė sekančiai: **"Per visą mano ir mano sūnaus gyvenimą aš nemačiau šviečiant gyvenimo saulutės, išskiriant vieną mėnesį, kada aš gyvenau Rygoje ir Rygą buvo bolševikai užėmę. Mano sūnus tada buvo dvylikos metų amžiaus, bet jau su ginklu rankoje padėjo bolševikams."**

Dabartinis jos gyvenimas vargingas. Našlė, turi savo namelį dar jos ir sūnaus (E. Z.) pastangomis įgytą, bet jis del nepajėgimo mokesčius užsimokėti jau valdžios rankose. Ji aptarnauja du įnamiu, užsiiminėja mezgimu ir gauna mizerną pašalpą.

Pasikalbėjus ir priminus, kad norima organizuoti ALDLD kuopa Hillcreste, ji mielai sutiko dalyvauti susirinkime ir jeigu kursis organizacija—ji stosianti.

Sugrįžus prie drg. Šnieškaus karo ir užėjus pas drg. Raškevičius, atėjo ir drg. A. Zdanevičienė. Nuo čia visi sėdome į automobilį ir iš Bellevue grįžome į Hillcrest pas Matjošaičius, kur įvyko lietuvių pasitarimas.

Pasitarime pakeltas ir ALD LD kuopos organizavimas. Pasiūlymas užgirtas. Kaip bematai susirašė septyni nauji nariai ir prisidėjus dviem seniems kuopa susiorganizavo iš devynių narių. Įstojo ir drg. E. Zdanausko motina. Reiškia viena diena susiorganizavo dvi ALDLD kuopos.

Hilcrest-Bellevue kuopos valdybon išrinkta: pirmininku jau supažindintas drg. P. Matjošaitis; sekretorium—drg. J. Grinius, gana energingas draugas; iždininke—drg. O. Raškevičienė, apsiskaičiusi ir gerai pažįstanti darbininkų klasės reikalus draugė. Pilnai galima tikėtis, kad jų pastangomis kuopos veikimas bus vedamas pavyzdingai.

Pasidalinę organizacinio darbo patyrimais su naujų kuopų nariais ir draugams colemaniečiams išvažiavus, visi Hilcresto ir Bellevue lietuviai organizuotai dalyvavome angliakasių unijos salėje, kur buvo rodomas judis "War on Cina," vadovybėje Sąjungos už Taiką ir Demokratiją. Iš ten sugrįžus pas draugus Matjošaičius, iš kur pavakarieniavę drg. Maigiui lydint nuėjome į Bellevue, ten pagavęs autobusą vėl grįžau į McLeod, o iš čia palaukęs apie penkias valandas sėdau traukinin ir leidausi link Calgario, vieno iš didžiausių Albertos provincijos miestų.

Calgary, Alta.

Kovo 28 d. ryte McLeode sėdau į traukinį ir po trijų valandų kelionės per ūkininkų apgyventą apylinkę pasiekiau Calgarį, padaręs 96 milių kelionę.

Calgary stotyje buvau sutiktas vėl draugų lethbridgiečių Kazokų ir P. Gaveno, kurie davė gerą kooperaciją susipažinimui su Calgario lietuviais, ypatingai tenka kreditai drg. P. Gaven, kuris tik tuo tikslu atvyko į Calgarį.

Čia keli metai atgal buvo suorganizuota ALDLD kuopa, bet del nepastovaus lietuvių gyvenimo jos gyvavimas užgęso.

Dabar tuo klausimu pravesta pasitarimai kambariuose ir vienas šauktas rusų klūbo salėje, kur dalyvavo keliolika darbininkų-ių. Visi progresyviai draugai. Bet kadangi tuo laiku Calgary siautė nepaprasta sniego pūga, kokios, spauda rašė, nebuvo per paskutinius 28 metus, tai toliau gyvenanti lietuviai negalėjo atvykti. Dalyvaujanti sutarė organizuoti kuopą ir to darbo vadovavimui išrinko komitetą iš gana gerai prasilavinusios ir energingos draugės E. Tikniutės ir seno Calgario gyventojo ir buvusios kuopos nario drg. J. Čepeliausko. Gi visų seniausias iš Calgary lietuvių gyventojas drg. J. Adams sutiko duoti kooperaciją susisiekimui su savo organizacija nariams, kurie pastoviai mieste negyvena. Mat, drg. J. Adams, turbūt, vienintėlis progresyvis lietuvis darbininkas, kuris pastoviai čia gyvena, nes turi nuosavus namus.

(Bus daugiau)

JAPONIJOS BOMBERIŲ DARBAS
Štai ką padarė Sučovo miestui 29 Japonijos bomberiai, kuomet jie pasėjo ant šio miesto bombų lietų. Del šio miesto eina didelės kovos. Bet kol kas Japonijos armija kinų neįveikia.

Gimtinių Šalių Valdžių Apleistieji Didvyriai

Anglijos miestelyje Camden, kur saulė begailestingai kaitina medžiais nepaslėptas gatves, o vėjas lyg tyčia debesų pavidale neša smėlį ir lipina prie proletarų lūšnų, čia vaikščioja drąsus karžygis, nepersenai buvęs Tarptautinės Brigados Ispanijoj Britų Batalijono komandierium Copeman. Šis Anglijos laivyne tarnavęs artileristas ne tik pats kariavo su ginklu, bet po jo vadovybe didvyriški Anglijos darbininkai net dvidešimts kartų ėjo į mirtiną mūšį.

Pirma Ispanijoje mūšio diena šiam didvyriui buvo lapkričio 19, 1936 metais. Tą dieną jis su savo didėliu būriu angliškų draugų atžygiavo Madrido gatvėmis ir didvyriškai ėmėsi ginti šios saulėtos šalies demokratišką sostinę. Tai buvo tais laikais daugiausia disciplinuotas batalijonas visoje Ispanijos liaudiečių armijoje. Vieni Madrido gyventojai šiuos drąsiuosius karžygius paskaitė vokiečiais, kiti rūsais, bet ištikrųjų tai buvo angliškų darbininkų batalijonas.

Daugelis paklaus, kokios industrijos darbininkų? Nagi daugelis studentų, rašytojų — viso 400 intelektualų — proto darbininkų ir tiktai šeši sunkiosios industrijos darbininkai. Tarp šios grupės radosi garsūs rašytojai John Cornford, Ralph Fox ir kiti, dabartiniu laiku jau gulintieji po šaltąja velėna. Čionai radosi ir du jaunieji Čiurčilai, kurių tėvas būdamas svarbus anglų politikas šiai šaliai padarė nemaža žalos.

Tai tokie anglų sluogsniai nuvyko gelbėti Ispanijos ir viso pasaulio žmonių laisvės ir demokratijos. Jie matė pirmuosius baisius ant Madrido puolimus, Jaramos kruvinuosius mūšius, pagaliau Teruel frontą ir paskutinius fašistų veiksmus puolant iki pajūriui. Iš tų drąsiųjų anglų jau keturi šimtai guli po šaltąja krauju aplaistyta Ispanijos žemelės velėna. Jie atsigulė įvairiose Ispanijos dalyse, o daugiausia tai ties Madridu, kurį begindami nuo pirmutinių fašistų atakų per pirmąsias dvi dienas 150 anglų paguldė savo galvas.

Šis karžygis, kuris dabartiniu laiku vaikščioja po dulkėtas Camden miestelio gatves, pirmąsias tris žaizdas gavo Jarama fronte, kitas dvi Teruel fronte ir paskutinę žaizdą, del kurios turėjo grįžti į Angliją, gavo praeitą mėnesį begindamas Tortosą, kurį iki šiam laikui valdo liaudiečiai.

Kodel iki šiam laikui liaudiečiai nesumušė fašistų, kodel turėjo atsitraukti nuo Teruel net iki Tortosa, šis karžygis išaiškina kiekvienam žurnalistui ir kiekvienam miestelio darbininkui, del kokios priežasties turėjo pražūti tiek daug angliškų kovotojų—jojo ir žmonijos geriausių draugų.

—Tai ne Franko pėstininkai mus privertė apleisti Teruel ir trauktis iki Vidužemio jūrai,—jis pasakoja žurnalistui.—Frankas turi labai mažai pėstininkų, kuomet mes turime daug ir visus galime naudoti. Mes turime gerus pėstininkų pulkus, Frankas visai netikusius, ypatingai iš 100,000 italų susidedančius pulkus. Teisingiau pasakius, Franko pėstininkai niekad nė nemano atakuoti mūsų vyrų laikomus apkasus . . . Aš nemanau jums savus perstatyti didvyriais, o priešus šiaudadūšiais, tiktai aš noriu jums faktais parodyti, kad italai yra netikę kareiviai. Taip, jie yra puikūs kareiviai, kuomet nemato priešo. Kuomet mes juos sutikdavome beveik lygiomis jėgomis, tai leisdavosi nuo mūsų bėgti, kad ir raitam sunku būtų juos pavyti. Viena ką Frankas kariauja, tai su daugybe orlaivių ir artilerijos.

—Bet kaip su Franko ispaniškais kareiviais? Juk ir jis užfrontėse paskelbė mobilizaciją,—buvusį komandierių klausia korespondentas.

—Taip, Frankas skelbė mobilizaciją, bet vergai nenori karauti. Fašistų idėjomis užkrėsti kareiviai, falangistai, kaipo ispanai yra geri kovotojai, bet sumobilizuotieji — jaučiasi darbininkais ir nenori su ispanais darbininkais kariauti. Net laike didžiojo liaudiečių atsitraukimo 5,000 Franko kareivių atbėgo pas liaudiečius.

—Fašistai mus atmuša,—toliau tęsia komandierius,—tik su orlaiviais ir artilerija. Paimkime Tortosą. Kiekvienam nedideliam sektoriuj fašistai sukoncentravo po 150 orlaivių ir tokiu būdu nušlavė mūsų pozicijas nuo žemės paviršiaus. Jūs negalite įsivaizduoti, ką padaro naujos bombos. Aš mačiau apkasų, kuriuose po bombardavimui nė vabalėlis negalėjo liktis gyvu. O prie to ir vokiečių artileristai svaidė didžiules bombas. Tad štai kokiu būdu Frankas galėjo pasiekti jūras.

Viešpatie, kas per bombos! Mačiau, kaip netoli Tortosa mies to dvi sunkiosios bombos pateko į dviejų šimtų civilių žmonių minią. Kiekvienas vyras, moteris ir vaikas, jei nebuvo užmuštas, tai sunkiai sužeistas. O daiktas, kuris užgavo mane, buvo už apie 50 metrų augantis alyvos medis: nukritusi tarp tuzino alyvų bomba, juos paėmė kai milžiniška ranka žolelių krūmą ir ištaškė į visas puses.

Šiai žudynei vesti Vokiečių naziai prisiuntė apie dvylika tūkstančių vokiečių, kurie yra daugiausia inžinieriai, mokslininkai, transporto ekspertai, kanuolių valdytojai, mechanikai, generolai ir išlavinti strategai. Sulyginus su italais jų nedaug, bet jie valdo fašistų valdomą Ispaniją. Juos išimk iš Ispanijos, Frankas per porą mėnesių pralaimės karą.

—O kokią veikmę atlieka vokiški ir itališki tankai?—žurnalistas klausia karžygį.

—Nė jokios, nes su mūsų puikiomis anti-tankinėmis kanuolėmis—Sovietų išdirbystės kanuolėmis į tankus galima pataikyti taip tiksliai, kaip ir iš šautuvų. Jų šoviniai taip smarkiai lekia, kad nepadaro jokios trajektorijos. Iš tų kanuolių į tankus galima šauti tiesiai be jokių apskaičiavimų.

Rusiškų lakūnų Ispanijoje nėra daug, bet jie skraido geriausiais pasaulyje orlaiviais. Galiu užtikrinti, kad kiekvienas rusas lakūnas eis į mūšį su dviem priešo orlaiviais. Tačiau jeigu rusas būna numuštas su orlaiviu priešo pusėj, visuomet orlaivis nukrinta degdamas. Mat prie orlaivių yra prietaisai, kad lakūnas iššoka, o orlaivis būna uždegtas. Tokiu būdu saugoja-

(Tąsa 4 puslap.)

Montrealo Lietuviai Stovi Už Lietuvos Nepriklausomybę

SMETONOS AGENTAI JŲ VIENYBĖS NESUARDĖ

Reikalauja Koalicinės Vyriausybės

MONTREAL, Que.—Gegužės 20 d. įvyko Montrealo lietuvių masinis mitingas Lietuvos klausimu, kurį buvo sušaukęs Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komitetas. Žmonių dalyvavo neperdaugausia, kadangi visą dieną ir vakare smarkus lietus lijo; be to, mitingas buvo šauktas per trumpą laiką ir mažai išgarsintas.

Nors žmonių dalyvavo nedaug, bet iš raporto, kurį išdavė J. Lesevičius, paaiškėjo, kad P. Jasučio ir "svečio" (V. Širvydo) per "Vienybę" paskelbtos žinios, būk minėtas komitetas jau nustojo gyvavęs, neteisingos. Lesevičius raportavo, kad paskutiniam Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komiteto posėdyj, kuris atsibuvo 2 d. balandžio, š.m., buvo nutarta pasiųsti pinigus į Lietuvą ginklų fondan, kurie buvo surinkti aukomis tuo laiku vykusiuose masiniuose susirinkimuose. Buvo pavesta pasiųsti komiteto pirmininkui P. Jasučiui, sekr. A. Aukštaitei irižd. kun. Bobinui. Po to, buvo pakeltas klausimas, ką šis komitetas veiks toliau. Diskusijose buvo pasiūlymų, kad Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komitetą palaikyti ir ant toliau, kuris rūpintųsi Lietuvos nepriklausomybės gynimu. Buvo pasiūlyta vėl šaukti masinį mitingą ir reikalauti, kad Lietuvoj būtų sudaryta koalicinė vyriausybė, į kurią įeitų bent stambesnės partijos, kaip tai: Lietuvos Valstiečių Sąjunga, Krikščionių Demokratų Partija, neišskiriant ir tautininkų partijos. Bet komiteto nariai, Vilniui vaduoti sąjungos atstovai P. Jasutis ir M. Aukštaitė pasipriešino tokiam veikimui, aiškindami, kad jie nepriešingi būtų reikalauti koalicinės valdžios, bet jų "širdis neprileidžia" taip daryti, išstoti prieš dabartinę Smetonos valdžią, ir jie pareiškė rezignuosią iš komiteto. Kad palaikyti vienybę tarp mūsų, Lesevičius atžymėjo, buvo duota antras pasiūlymas, visiems atstovams grįžti į savo organizacijas ir atsiklausti, kaip pasakys organizacijos ir tuomet vėl šaukti L. N. G. Komiteto posėdį, kuriame galėsime svarstyti komiteto veikimą, o gal organizacijos nutars likviduoti. Taip buvo užbaigtas tas posėdis, su supratimu, kad tuojau turės įvykti antras L. N. G. Komiteto posėdis.

Bet Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komiteto pirmininkas, V. v. s. atstovas P. Jasutis, užuot šaukti komiteto posėdį, paskelbia per "Vienybę," kad čia buvo prisiplakę tik "kenkėjų" Lietuvos nepriklausomybei ir Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komitetas likviduotas. Tuomet, Lesevičius sako, pasitarus kelių organizacijų atstovams, buvo sušauktas, be pirmininko, L. N. G. Komiteto posėdis, į kurį atsilankė nuo sekančių organizacijų atstovai: D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Klūbo, Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, Šv. Kazimiero-Jono Pašalpinės Draugijos, ALDLD 47 ir 137 kuopų, L. D. D. kuopos, Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti ir Komiteto už Taiką ir Demokratiją. Šių visų organizacijų atstovai raportavo, kad jų organizacijos pasisakė palaikyti L. N. G. Komitetą ir ant toliau; kartu užgyrė pirmesnius komiteto pasiūlymus, kad ir Montrealo lietuvių organizacijos paremtų buv. Lietuvos respublikos prezidentų Dr. K. Griniaus ir A Stulginskio, buv. ministerių ir liaudies reikalavimus, kad Lietuvoj būtų sudaryta koalicinė vyriausybė, kad sudarius stipresnę jėga nuo išorinio priešo užpuolimų.

Toliau Lesevičius raportavo, kad šiame L. N. G. Komiteto posėdyj buvo nutarta reikalauti visų atskaitų už pasiųstųs pinigus Lietuvon ir dokumentų iš P. Jasučio, M. Aukštaitės ir kun. Bobino. Bet Jasutis laišku atsakė, kad Vilniui vaduoti sąjunga ir parapija (kun. Bobino šalininkai) nesutinka eiti prieš Lietuvos (Smetonos) valdžią, todel jis jau "likvidavo" komitetą, nes jų "dauguma" ir aukščiau suminėtų organizacijų L. N. G. Komitetas, pasak Jasučio, neturi autoriteto reikalauti iš jo atskaitų. Todel, J. Lesevičius baigdamas raportą atžymėjo, kad Vilniui vaduoti sąjunga, vadovaujama Jasučio ir Aukštaitės ir globojama V. Širvydo, nėra niekas daugiau, kaip tik Lietuvos tautininkų, Smetonos gūšta perėti lietuviškiems fašistams, ką ji parodė savo darbais. Jis sako, kai kilo Lietuvos nepriklausomybei pavojus, mes kvietėme visas lietuvių organizacijas, neišskiriant ir V. v. s. Nors žinojome, kad ji fašistinė, bet mums rūpėjo apjungti visus Montrealo lietuvius tame kritiškame nepriklausomybei momente, kad visi bendrai veikdami galėtumėm suteikti didesnę moralę ir, jei reikalas, materialę paramą Lietuvos nepriklausomybės apgynimui. To rezultate atlaikyti du dideli masiniai mitingai, surinkta pinigų $113.28 (apmokėjus protesto telegramų persiuntimą ir kitas išlaidas) ir pasiųsta Lietuvon ginklų fondan. Lesevičius sako, nors beveik visų organizacijų atstovai jautėmės priešingi siųsti pinigus ginklų fondan, žinodami, kad Smetona gali panaudoti tuos pačius ginklus prieš mūsų brolius Lietuvos liaudį, jei pasipriešins Smetonos rėžimui. Bet, sako, sutikome todel, kad kada buvo darytas atsišaukimas per mitingus, tai buvo atsišaukta tam tikslui ir dauguma žmonių aukavo tam fondui—nenorėjome žmonių apgaudinėti. Antra, darėme viską, kad čia palaikyti vienybę, kad bent jau Lietuvos gynimo klausimu galėtume sutartinai veikti ir todel neišstojome griežtai pinigų sulaikymui, nors lengvai galėjome tą padaryti, nes mūsų buvo dauguma. Už tad dabar šimtaprocentiniai lietuvių tautos "patrijotai" Širvydas ir Jasutis, bando per "Vienybę" mus apšaukti Lietuvos nepriklausomybės kenkėjais. Ir P. Jasutis, atstovaudamas Vilniui vaduoti sąjungą, saujelę susispietusių tautininkų, išdrįsta sakyti, kad L. N. G. Komitetas, kuris atstovauja virš 1,000 organizuotų Montrealo lietuvių, neturi autoriteto reikalauti iš jo atskaitų. Todel J. Lesevičius varde Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komiteto pasmerkė P. Jasutį ir V. Širvydą, kaipo Lietuvos nepriklausomybės išgamas, kurie bando drumsti Montrealo lietuvių vienybę, norėdami pasitarnauti tiktai tautininkų rėžimui Lietuvoj, bet ne Lietuvos nepriklausomybei ir Lietuvos žmonėms ir perspėjo Montrealo lietuvius, kad ateityje kiekvienas sąžiningas ir laisvę mylįs lietuvis ir lietuvė nieko bendro neturėtų su Vilniui vaduoti sąjunga, kaip su Lietuvos tautininkų fašistų gūšta. Jo raportą publika priėmė griausmingais rankų plojimais.

Po jo, kalbėjo P. Plačenis, J. Vilkelis ir M. Vaišnoras, kurie nurodė dabartinius santykius tarp Lietuvos ir Lenkijos, kurie neužtikrina Lietuvos nepriklausomybės, bet priešingai. Taipgi, kad Lietuvos nepriklausomybę stumia į pavojų dabartinis tautininų-fašistų rėžimas ir bičiuliavimasis su Lenkijos ponais. Jų visų buvo nuomonė, kad Lietuvos nepriklausomybė bus užtikrinta tik tada, kada Lietuva bus laisva demokratinė šalis. Todel ragino Montrealo lietuvius kaip galint vienytis, nežiūrint politinių įsitikinimų ar pažiūrų skirtumų, ir to paties reikalauti, kad ir Lietuvoj būtų atsteigta demokratija. Jų kalbas ir siūlymus publika užgyrė rankų plojimais.

Be to tenka pažymėti, kad į mitingą buvo atsilankęs ir P. Jasutis, kuris norėjo "išduoti atskaitas." Užsiroglinęs ant steidžiaus paskaitė iš popierėlio, kad tiek tai buvo surinkta pinigų, tiek tai išmokėta už rezoliucijų telegramomis pasiuntimą ir likusieji pasiųsti per Lietuvos generalinį konsulą New Yorke į Lietuvą ginklų fondan. Tokį jo raportą publika atmetė ir kaip L. N. G. Komitetas, taip ir publika griežtai reikalavo, kad priduotų oficiales sąskaitas. Dar susirinkimui nesibaigus išsinešdino namo—parodė tikrą "tautinę patrijotišką drąsą"

Po to, buvo leista diskusijos, kur susirinkusieji pareiškė savo nuomones, reikalingumą veikti vieningai, užgyrė Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komitetą, kuris pasižadėjo ir toliau palaikyti budėdamas Lietuvos nepriklausomybės sargyboje.

Priimta rezoliucija Lietuvos klausimu ir susirinkimas užsibaigė geriausioj nuotaikoj.

Korespondentas

Lietuvos Prezidentui,
Antanui Smetonai,
Kaunas, Lietuva.

Rezoliucija

Montrealo lietuvių organizacijų: D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Klūbo, Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos, Šv. Kazimiero-Jono Pašalpinės Draugijos, Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 47 ir 137 kuopų, Lietuvių Darbininkų Draugijos, Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti ir Komiteto Už Taiką ir Demokratiją susiorganizavęs laike Lietuvos-Lenkijos konflikto **Lietuvos Nepriklausomybei Ginti Komitetas** sušaukė Montrealo lietuvių masinį susirinkimą, 20 d. gegužės, 1938 m., D. L. K. Vytauto Neprig. Klūbo salėje, 2161 St. Catherine St. East, Montreal, Canada, kuriame dalyvavo 150 lietuvių. Tame skaičiuje dalyvaujančių Montrealo lietuvių vardu mes sveikiname Lietuvos liaudį, kuri išgirdusi Lietuvos nepriklausomybei pavojų sukilo gintis nuo Lenkijos imperialistinių užpuolikų, ir smerkiame dabartinę Lietuvos tautininkų vyriausybę, kuri su ginklu slopino jos dvasią.

Taipgi mes sveikiname buvusiuosius Lietuvos valstybės pirmuosius prezidentus **Dr. K. Grinių** ir **A. Stulginskį**, visus buvusius ministerius ir Vyt. Didžiojo Universiteto prorektorių prof. **A. Purėną**, remdami jų reikalavimus, kuriuos jie išleido [illegible] kritiškame nepriklausomybės momente, reikalaudami sudaryti koalicinę vyriausybę, kad apvienyti visas tautines jėgas apsigynimui nuo Lenkijos imperialistų.

Taip pat mes nuo savęs reikalaujame, panaikinti karo stovį, paliuosuoti visus priešfašistinius kalinius ir išpildyti buvusių prezidentų, ministerių ir liaudies reikalavimų, sudaryti visų valstybiškai nusistačiusių grupių koalicijos pagrindais vyriausybę.

Susirinkimo įgaliota pasirašyti po rezoliucija:

L. N. G. Komiteto Valdyba.
Juozas Šarka
Alex Lukoša
M. M. Mašnickis

Parėmė Ispanijos Kovotojus

Maža grupė torontiečių Westone atsiminė ir Ispanijos kovotojus. Draugui J. Šlumbai iškėlus paramos klausimą į tai su aukomis atsiliepė sekanti draugai: A. Samuolis aukavo 50 centų; po 25 centus aukavo: K. Veiveris, J. Drazdauskas, J. Šliumba P. Meldažis ir B. Valaitienė; P. Pažėra aukavo 15 centų.

Visiems aukavusiems tariu širdingą ačiū.

B. V.

AUKOS

Draugai D. M. Šolomskai ir P. Pakalniškiai iš Brooklyno, N. Y., būdami Toronte aplankė Liaudies Balso įstaigą ir paaukojo po $2.00 Liaudies Balsui.

Drg. F. Morris, Hamilton, Ont., atsinaujindamas Liaudies Balso prenumeratą prisiuntė $1.00 Ispanijos liaudies gynėjams aukų.

KLAIDOS PATAISYMAS

Liaudies Balso 227 numeryje, draugo Šipelio korespondencijoje, įvyko klaida. Raginant gelbėti Ispanijos kovotojus, buvo primenama ne Asijevičiūtei, bet Asijavičiui.

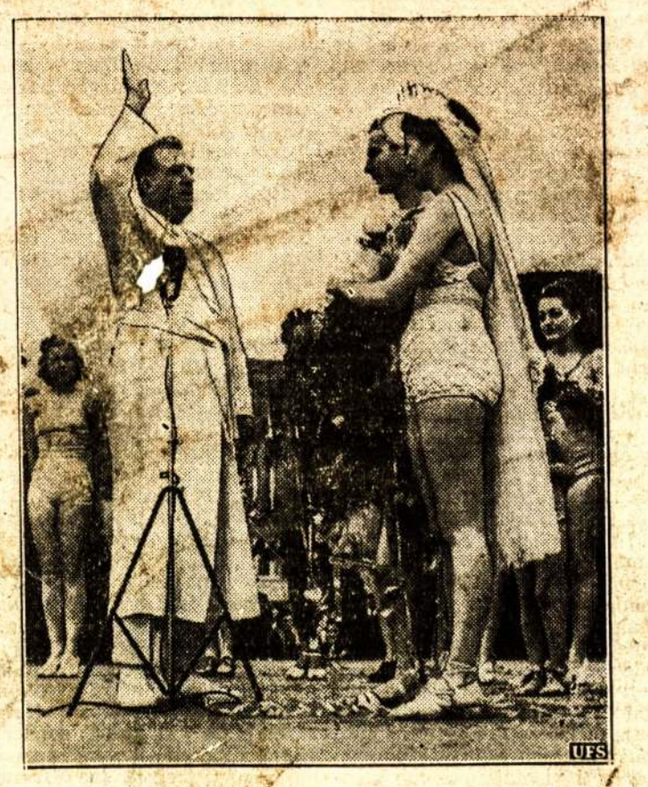

IŠTEKLIUJE GYVENANT NEŽINO KĄ BEVEIKTI

Juanita G. Salisbury iš Long Beach vedasi su George J. Anthony iš Pocatello, Idaho, Long Beach maudynėse.

Torontiečiai Turėjom Progos Pasiklausyt Svarbių Prakalbų

TORONTO. — Kaip jau buvo rašyta, praeitą trečiadienį ir ketvirtadienį Toronte lankėsi draugai Šolomskai ir Pakalniškiai.

Tenka pastebėti, kad torontiečiai šiuos gerbiamus svečius turėjome progos pamatyti del jų gautų atostogų, kurias jie gavo dar pirmą kartą bedirbdami per daugelį metų darbininkiškose įstaigose. Tas trumpas atostogas nutarė praleisti Kanadoje. Tačiau iki atvyko į Torontą, draugai buvo apsistoję trumpam laikui Binghamtone ir Rochesteryje. Suprantama, ir pastarose kolonijose jiems teko pasakyti po prakalbą, bei paskaitą. Tad matome, kad draugai atostogas praleidžia ne kur paežeriuose, bet bevažinėdami po lietuvių kolonijas ir bestiprindami darbininkišką judėjimą.

Draugas D. M. Šolomskas, kuris virš 20 metų dalyvauja darbininkiškame judėjime ir netoli desėtko metų dirba svarbiose Amerikos lietuvių darbininkų įstaigose—Laisvėje ir Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijoje, pirmą vakarą pasakė labai įdomią prakalbą, išaiškinančią pasaulinę padėtį ir darbininkų reikalus. Susirinkusieji prakalbų pasiklausyti buvo labai patenkinti.

Tiktai labai gaila, kad del tam tikrų kliūčių nelabai gerai buvo išgarsintas susirinkimas. Kiek teko girdėti, tai daug žmonių nieko negirdėjo apie šį svarbų susirinkimą.

Antrą vakarą draugas Pakalniškis, buvęs Lietuvių Meno Sąjungos sekretorius, taip pat dienraščio Laisvės darbininkas, davė labai svarbią paskaitą, išaiškinančią kas tai yra poezija. Kadangi literatūra yra svarbus progreso varyklis ir pasaulio budavotojas, ypatingai milžinišką rolę atlieka poezija, tai galima pasakyti, kad draugui Pakalniškiui tenka plėsti gana sunkią, bet labai naudingą darbo vagą.

Prie to tenka pastebėti, kad draugai savo atostogas surišo ne tik su progreso stiprinimu, bet kartu ir su savo gyvenime įvykusiais svarbiais įvykiais. Mat tą dieną, kada jie lankėsi pas mus, draugams Šolomskams sukako dvidešimts metų vedybinio gyvenimo, o draugams Pakalniškiams penki metai. Tas visas šeimyninio gyvenimo laikas praleistas bedirbant progreso ir žmonijos naudai.

Suprantama, nekurie tokių dalykų svarbos gali neįvertinti, bet atsiminus, kad nekuriuos menamus veikėjus keli metai ar net ir mažiau šeimyninio gyvenimo atsiskiria nuo veikimo, tai 20 metų yra svarbus dalykas. Mes tik galime pasimokinti iš draugų ir užsibrėžti sau uždouotį, kad ir mes, kurie sulauksime dvidešimtmetinių vedybinio gyvenimo sukaktuvių, negalvotume apie pečių, bet ieškotume daugiau patyrimų, kuriais remiantis stiprintume progresą.

Taip pat niekaip negaliu pamiršti ir draugių, kurios per abu vakaru pirmininkaujančių buvo pamirštos. Jie perstatė tiktai draugus, o apie drauges nė žodelio. Rodos, kad jų nesirado visame gyvenime, taipgi ir svetainėje. Tačiau ištikrųjų yra visai kitaip. Jeigu mes žinome, kad draugas Šolomskas suvaidino didelį vaidmenį progresyvių lietuvių tarpe, tai turime suprasti, kad ir draugė Šolomskienė padėjo jam pergyventi visus nekarta susidariusius sunkumus. Taipgi ta draugė šalę darbo dirbtuvėj, visuomet darbuojasi progresyviško judėjimo budavojime. Arba paimkime draugę Pakalniškienę. Ji savo laiku dirbo Laisvėje administracinį darbą, jos brolis dabar kariauja Ispanijoje už viso pasaulio žmonių gerovę. Tad tik iš kelių šių faktų matome, kad ir draugės turėjo gauti atatinkamą pažymėjimą. Gaila, kad draugai jas užmiršo.

Kanadiečiai linkime draugams ir draugėms tinkamai paminėti savo gyvenimo svarbiąsias sukaktuves ir toliau darbuotis del žmonijos labo.

Draugas

APLEISTI DIDVYRIAI

(Atkelta iš 3 puslap.)

ma Sovietų orlaivių paslaptis.

Nurodęs, kad jei Ispanijos valdžia gautų 300 orlaivių ir apie 500 kanuolių, tai karas per porą mėnesių būtų užbaigtas, šis didvyris, virš pusantrų metų žiūrėjęs mirčiai į akis, prisiminęs savo gimtos šalies apleistus geriausius sūnus, uždėjo žurnalistui ranką ant peties ir karštai prabilo: "Leiskite man pasakyti, kad šiandien Anglijos istorijoj vyksta dvi didžiausios blogiausios juokdarystės, viena, tai nesikišimo komedija, fašistams leidžianti užkariauti Ispaniją, o kita, prie kiekvienų namų paruošimas po baksiuką smėlio." Tai pasakęs karčiai nusijuokė, o žurnalistų užgirdęs savo šalies didvyrių paniekinimą užsimąstęs lėtai nužingsniavo.

Pagal Haltono raštus, **M. G.**

KUR FAŠIZMAS VALDO

Italai valstiečiai, atvežti Vokietijon susipažinti su vokišku fašizmu, maršuoja rikiuotėj Berlino gatvėmis. Naziai giriasi, kad jiems trūksta agrikultūrinių darbininkų, todel šitie valstiečiai būsią pasiųsti ūkio darbams centralinėj ir pietinėj Vokietijoj.

GRAŽIAI PAMINĖJOM MOTINOS DIENĄ

MONTREAL.—Vytauto Klūbo jaunuoliai gegužės 15 dieną surengė Motinos Dienos paminėjimą. Diena pasitaikė labai biauri, lijo, bet kurie įvertino jaunuolių veikimą, lietaus nepaisė. Už tai prisirinko pilna svetainė.

Paminėjimą atidarė viena Jaunuolių Klūbo narė, kuri keletu žodžių apibudino Motinos Dienos reikšmę ir vadovavo parengimui.

Paskui sekė deklamacija, kurią pasakė maža mergaitė. Galiu pasakyti, kad ta jaunuolė, nežiūrint savo jaunų metų, deklamaciją pasakė gana gerai. Toliau, Jaunuolių Klūbo pirmininkas pasakė prakalbą, apibudindamas šios organizacijos gyvavimą, ateities planus ir kvietė iki šiam laikui nepriklausančius jaunuolius įstoti į klūbą.

Po prakalbėlės, ta pati mergaitė padainavo apie motutę dainelę, kuri publikai labai patiko. Po to, tapo suvaidinta trijų veiksmų drama "Šauliška Meilė," kuri visiems patiko. Visi vaidintojai buvo jaunuoliai, daugiausia pirmu sykiu pasirodantieji scenoje, bet savo roles atliko gana gerai.

Scenos programai pasibaigus, prasidėjo vakarienė. Štai, visi stalai apsėsti jaunuoliais ir suaugusiais, o čia apie juos sukasi baltos lyg gulbės trys jaunuolės ir mandagiai patarnauja. Joms padėjo ir daugiau patyrę, vyresnės klūbo narės. Vakaro vedėjui apibudinus vakarienės tikslą, svečiai suaukavo $65.47.

Vakarienei pasibaigus sekė šokiai. Tiktai vienuoliktą valandą vakare publika skirstėsi į namus ir jautėsi labai patenkinta.

Valdybos vardu dėkoju veikalo režisoriui B. Juraičiui, draugei Juraitienei už tinkamą nugrimavimą, o už vis daugiausia draugei Ambrozienei, išgelbėjusiai mus iš bėdos. Mat sufleris, kuris buvo pasižadėjęs suflerauoti, del nežinomos priežasties neatsilankė. Mes juo pasitikėjome ir kito neieškojome iki paskutinės minutės. Čia publika nerimauja, laikas sceną atidaryti, o suflerio nėra. Ant vietos buvo atsikreipta į minėtą draugę, kuri sutiko ir savo darbą atliko taip, kad geriau ir negali niekas atlikti.

Dėkoju jums, gerbiamoji publika, už jūsų atsilankymą ir gausias aukas. Jei buvo kokių trūkumų, labai atsiprašome.

Liaudies Duktė

Ką Dabar Sakys Fašistų Agentukai

MONTREAL.—Man prisimena tas vakaras, kada į Montrealą atvykęs fašistų agentas Tysliava buvo užkliuvęs į Vytauto Klūbą ir tenai purvino darbininkišką judėjimą; aiškino apie skruzdeles, kiaules ir karves ir stengėsi įpiršti savo idėjos tavorą. Tada jisai buvo baisiai drąsus. Turėjo tikro gaidžio drąsą: šaukė, kas tik jam ant minties pakliuvo, tarp visko, paketino ir Kilikevičiui "iš Maskvos prisiųstąjį čekį" per savo Vienybę svietui parodyti, bet iki šiam laikui to čekio nesimato.

Tačiau už tokias melagystes nuo montrealiečių gavo nesugriaunamų argumentų kai lietaus. Nieko jam neliko daryti, kaip tik išsinešdinti iš Vytauto Klūbo salės. Jo pasekėjai baisiai pradėjo raudoti, argumentuodami, "kaip tokį svečią galima tarkuoti." Matydami, kad ir kitu kartu gali taip atsitikti, tai per jiems palankius klūbo direktorius išnešė sprendimą, kad toj įstaigoj daugiau nebūtų tarkuojami fašistų agentai. Bet dabar jau visų draugijų atstovai pasmerkė Tysliavos berną Jasutį, tarnaitę Aukštaitę ir Lozorių Širvydą. Jie gavo tiek garo, kad prisieis labai daug verkti ir keikti bolševikus. Matyt, kad klūbe ir kitose organizacijose verkti jau nebus vietos.

Na, o senai čia jie skelbė, kad visas Montrealo svietas jau einąs su jais. Man rodos, kad dabar viena jiems išeitis, tai vietoje rašyti apie visokius "suirimus," reiktų pradėti rašyti vienas kitam užuojautas, nes iš visur jie vejami ir nekenčiami.

D.

TIMMINS, Ont. — Penktadienio vakare čionaitinių trijų lentpiūvių 175 darbininkai nubalsavo eiti į streiką. Unijos pirmininkas Blake nurodė, kad nekurie darbininkai gavo tik po 15 centų į valandą.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Toronto Moterų Domei

Ateinantį antradienį, gegužės 31 dieną, 8 valandą vakare lietuvių svetainėj, 6 Denison Ave., atsibus Toronto lietuvių moterų susirinkimas. Bus apkalbami draugijos reikalai, jų tarpe ir vaikučių išleidimas į vasarines kempes. Taip pat susirinkime dalyvaus ir draugas Kilikevičius, kuris plačiai paaiškins moterų organizacinius reikalus.

Kviečiame visas moteris dalyvauti.

T. B. M. Komitetas

Ruoškimės Atsilankyti į Didelį Pikniką

Sūn ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės .. Pašalpos Draugija viena iš didžiųjų Kanados lietuvių organizacijų. Vien tik Toronte ji turi apie pusketvirto šimto narių ir prie to dar gerą būrelį simpatikų.

Ir kas nežino kiek šita organizacija Kanados lietuviams padarė gero? Žodžiu, nėra Kanadoje lietuvio, kuris nebūtų girdėjęs apie šios draugijos atliktus darbus, taipgi nėra ir draugijos, kuri ją sukonkuruotų šioje srityje.

Prie šios draugijos priklauso įvairių įsitikinimų lietuviai. Dažnai girdisi užmetimų, kad šiai draugijai neduoda progų daryti parengimų ir kitko. Šiuomi pranešame, kad šios draugijos parengimų komisija birželio 5 dieną rengiame didžiulį pikniką, kuris privalo būti toks didelis, kaip ir pati organizacija. Tad draugai ir draugės ruoškimės dalyvauti piknike ir stengkimės jį padaryti vienu iš didžiausių piknikų.

Rengimų Komisija

Kvebeko Provincijoj Labai Išsiplatinus Džiova

Kvebeko provincijos sveikatos departamentas paskelbė, kad šioje provincijoje iš kiekvieno šimto tūkstančių gyventojų 93 serga džiova. Kai kuriose vietose tam pačiam gyventojų skaičiui džiova sergančių išeina po 150 žmonių.

Per dešimtį metų Kvebeko provincijoj nuo džiovos mirė 30,000 žmonių. Prieš šią baisiąją žmonijos plėgą sveikatos departamentas paskelbė trijų metų kampaniją, bet vargu kas iš jos bus, nes dauguma Kvebeko provincijos žmonių gyvena dideliam skurde, o skurdas yra džiovos tėvu.

D.

Daug Bedarbių Vaikščioja Po Tabako Farmas

TORONTO. — Sugrįžę į Torontą keli lietuviai pasakoja, kad į tabako auginimo apylinkę privažiavo daugybė bedarbių ir visi ieško darbo. To pasekmėje farmeriai pradėjo mažinti algas. Sako, vietoj 40 dolerių dabar jau moka tiktai po 25 dolerius į mėnesį, bet ir tai darbininkai negali gauti darbo. Vien tik Delhi miestelyje pereitą sąvaitę buvę apie pora šimtų bedarbių. Taip pat ir po farmas vaikščioja būriai jaunų vyrų. Tai vis daugiausia atvažiavę iš Toronto, Montrealo, o nekurie net ir iš Vakarų Kanados. Nekurie neturi nė vieno cento, o pavalgyti pas farmerius irgi negali gauti, nes pas kai kuriuos valgyti prašančių užeiną per dieną net po kelis desėtkus.

Po kelias sąvaites ten pagyvenę lietuviai ruošiasi važiuoti į miškus ir perspėja, kad kitų kolonijų lietuviai nesitikėtų tabako apylinkėse gauti darbo, nes beveik neįmanoma. O jei kas gauna, prie to dar tabako auginime neturįs patyrimo, tai visai maži uždarbiai.

B. D.

Paieškojimas

Paieškau drg. Jono Andreliūno. Turiu svarbių reikalų. Prašau patį atsišaukti, arba kas žinote kur jis randasi prašau pranešti man. Už tai būsiu labai dėkingas.

Mike Naujokas
Box 302,
Sudbury, Ont.

Liet. TSR Karyto Rūmų Knygų [illegible]